

Breme ustalitve je treba porazdeliti med gospodarstvo in družbene dejavnosti

Zaključena je javna obravnava o osnutkih dokumentov srednjeročnega plana občine Litija za obdobje 1981—1985. Čeprav zbori sindikalnih skupin niso bili dobro obiskani, je v teku javne razprave, ko so dokumente obravnavali tudi delegati delavskega sveta, izvršnih odborov sindikata in delegacij, obravnavalo kar precejšnje število naših delavcev.

Končno besedilo pripomb javne razprave so oblikovali in vskladili delegati delavskega sveta na seji 10. julija 1980. Iz tega povzemamo, da je bilo osnovno načelo, ki ga je bilo zaznati skozi vso javno obravnavo to, da obremenitve dohodka in osebnih dohodkov v naslednjem srednjeročnem obdobju ne morejo biti višje kot so v letu 1980. Ob tem so se delavci v razpravah zavedali dejstva, da bo potrebno zmanjšati tudi želje in potrebe na področju družbenega standarda, tako kot se bo treba marsičemu odločiti v delovnih organizacijah in tudi pri osebnem standardu, če želimo utrditi gospodarstvo.

Iz tega osnovnega načela izhaja, da ne bo mogoče na področju dejavnosti samoupravnih interesnih skupnosti uvajati novih dejavnosti in na novo zaposlovati delavce. Zagotoviti pa bo potrebno nemoteno osnovno delovanje družbenih dejavnosti.

Skratka, krajevne skupnosti, družbene dejavnosti, kakor tudi osebni in družbeni standard, naj se v srednjeročnem obdobju

1981—1985 razvijajo v skladu z gospodarskimi zmogljivostmi občine, breme ustalitve pa naj se enakomerno porazdeli med gospodarstvo in družbene dejavnosti.

Skladno z gospodarskimi zmogljivostmi občine pa naj se razvijajo tudi stanovanjska in kumunalna dejavnost. S pripombami smo se zavzeli za takšno delitev stanovanjskih sredstev, da bi ta v večji meri ostala za reševanje stanovanjske problematike v delovni organizaciji, kar je tudi v skladu z osnutkom zakona o stanovanjskem gospodarstvu. Zavzeli pa smo se tudi za postopno zviševanje prispevka za mestno zemljišče pri samoupravni komunalni skupnosti, ker se v osnutku programov osnova za izračun prispevka iz leta v leto zvišuje in bi bilo tolikšno povečanje preveliko.

Zavzeli smo se tudi za drugačen sistem financiranja krajevnih skupnosti, ker je sedanjí nezanesljiv, pojavljale pa so se v sedanjem srednjeročnem obdobju težave, kako zagotoviti sredstva za uresničevanje tega sporazuma.

Poudarjeno je bilo, naj se v predlogu vsi planski dokumenti prilagodijo novim pogojem gospodarjenja ki so naravnani v ustavitve gospodarstva, katere smo pričeli izvajati letos in bodo veljali prav gotovo še celo naslednje srednjeročno obdobje.

M. K.

POLLETNI DOSEŽKI POD DROBNOGLEDOM

Uresničevanje planiranih nalog pomeni, da s tem zagotavljamo tudi uresničevanje nadaljnega razvoja delovne organizacije, osebnega in družbenega standarda. Zato dajemo doseganju teh nalog tolikšen pomen. Letos smo planirane naloge dopolnili še s stabilizacijskim programom, ki je nekatere planske postavke, na osnovi dodatnih prizadevanj, še bolj napel.

O uresničevanju plana v današnji številki pišeta direktor proizvodnega sektorja Niko Stamatovski in direktor finančnega sektorja Andrej Kralj. Glavni direktor pa je kritično ocenil uresničevanje zastavljenega stabilizacijskega programa.

V obravnavo pa so se aktivno vključili izvršilni odbor in delegati delavskega sveta, ki so sprejeli dodatne ukrepe za varčevanje poslovanje.

(Nadaljevanje na 2. strani)

Ob prehodu na nov delovni čas je bilo postavljenih nekaj vprašanj o organiziranju otroškega varstva, predvsem popoldanskih oddelkov v Litiji, kdaj in kje bi lahko to varstvo organizirali, pa tudi vprašanja o zgodnejšem odpiranju vrtcev.

želela vpisati otroka v vrtec. Povedali so ji, da je za letošnje šolsko leto vpis že zaključen in da naj kljub temu otroka čimprej prijavi za vpis za prihodnje leto. Ostalih pa kot kaže, ta problematika ni zanimala. Kljub temu smo tovarišico Merzelovo za-

OTROŠKO VARSTVO TUDI POPOLDAN

Uredniški odbor je organiziral razgovor v tovarni in povabil vse starše, ki jih zanimajo ta vprašanja, da se razgovora udeležijo in povprašajo kar jih zanima. Na razgovor smo povabili vodjo skupnih služb SIS Marico Merzel in ravnatelja Vzgojno-varstvenih zavodov Litija tov. Končarja, ki sta se vabilu odzvala. Problematika pa je zanimala le eno našo delavko, ki bi

prosili, da nam napiše članek, kakšne so možnosti za organizacijo popoldanskega varstva otrok in kakšni so bili rezultati ankete, ki je bila izvedena med našimi delavci. Iz članka, ki nam ga je poslala in ga objavljamo je razvidno, da je organiziranje takšnega varstva odvisno od več pogojev, ki bi jih morali še urediti. Zato preberite članek na strani 10.

V TEJ ŠTEVILKI GLASILO NE SPREGLEJTE:

Prednostna lista za oddajo stanovanj v drugem polletju

Razpis za kredite za zasebno stanovanjsko gradnjo

Razgovor na temo: Zakaj ni denarja?

Dodatni ustaljitveni ukrep: zmanjšanje nadurnega dela

V preteklem mesecu upokojenih šest delavcev

POLLETNI DOSEŽKI POD DROBNOGLEDOM

Realizacija proizvodnje

(Nadaljevanje s 1. strani)

O p i s	Obdobje od I - VI			Indeks	
	1979	Plan 1980	1980	I-VI 1980 I-VI 1979	I-VI 1980 Plan
PREDILNICA					
Mikana preja	3099	2972	3116	101	105
Česana preja	145	344	223	154	65
SKUPAJ	3244	3316	3339	103	101
š Nm	32,7	32,8	31,4		
Proizv. preje v bazni Nm 34					
ASORTIMAN - količina					
Mikana bombaž. preja	1672	1283	1699	102	132
Česana bombaž. preja	145	344	223	154	65
Mikana stanična preja	137	195	30	22	16
Mikana sint. preja	1290	1496	1387	108	93
SKUPAJ	3244	3316	3339	103	101
ASORTIMAN - struktura					
Mikana bombaž. preja	52	39	51		
Česana bombaž. preja	5	10	7		
Mikana stanična preja	4	6	1		
Mikana sint. preja	39	45	41		
SKUPAJ	100	100	100		
SUKALNICA					
Sukana preja	1303	1417	1187	91	84
š Nm	38,6	34,6	34,8		
Proizv. preje v bazni Nm 34					
PREVIJALNICA					
Previta preja	2682	3069	2736	102	89
Enojna preja previta	1498	1652	1580	105	96
Sukana preja previta	1184	1417	1156	98	82
š Nm	37,2	34,1	33,3		
Proizv. preje v bazni Nm 34					
Proizv. ef. suk.	135	275	148	110	54
34 We M OE (še všteta v gor- njih podatkih)			111 t		

V tem obdobju je bilo predvideno, da bomo popolnoma dokončali rekonstrukcijo in modernizacijo proizvodnih zmogljivosti ter vključili v proizvodni proces dodatne stroje za izdelavo OE preje in stroje za izdelavo efektnih sukancev. Predvidevanja se v celoti niso uresničila, saj so bili stroji montirani z zamudo zaradi kasnitve dobav ali težav pri montaži in utekanju strojev. Velik del težav pri utekanju strojev povzroča slaba možnost urejanja klimatskih razmer v oddelkih. Posebno je to opazno v tem letu, ko imamo tako spremenljivo vreme. Slabe klimatske razmere v oddelkih (vročina, previsoka vlaga) povzročajo povečano število pretrgov, zmanjšanje predvidene proizvodnje in nazadnje slabo počutje zaposlenih delavk.

ANALIZA PROIZVODNJE

Proizvodnjo preje smo v primerjavi s planirano dosegli, v primerjavi z letom 1979 pa presegli za 70 ton ali za 3 %.

Dosego plana nam je omogočilo predvsem dejstvo, da smo izdelovali nižje št. preje (Nm) saj smo namesto planirane Nm 32,8 izdelovali Nm 31,4.

Če pogledamo količine po asortimentu ugotovimo, da smo znatno presegli planirane

količine pri mikani bombažni preji za 32 %. Česane bombažne preje smo izdelali le 65 % planirane količine. Primerjava z letom 1979 nam kaže povečanje proizvodnje za 54 %. Načrtovane proizvodnje nismo dosegli zaradi kasnitve ureditve strojev za česalnico, pomanjkanja delovne sile in težav z vlažnostjo zraka. Sintetične preje smo izdelali za 7 % manj kot je bilo planirano in za 8 % več kot v letu 1979.

Če upoštevamo, da se je velik del predstavitev strojev vršil ravno v oddelku za proizvodnjo sintetične preje in da bo z izjemo manjšega števila strojev kmalu dokončno urejen, bodo podani pogoji da do konca leta izdelamo manjkajoče količine preje.

Količina sukanje preje nam kaže, da je proizvodnja slabša kot v letu 1979 in daleč pod planirano količino. Vzroke za nedoseganje je potrebno iskati v nižji produktivnosti, zmanjšani količini nižjih števil in izdelavi števil s povečanim številom zavojev.

Previjalnica ni dosegla planiranih količin za leto 1980. Tudi tu beležimo stagniranje produktivnosti dela.

Sukalnica efektnih sukancev je izdelala več kot v letu 1979, vendar je občutno pod planirano proizvodnjo. Zaradi predstavitev strojev v predpredilnici so bile težave pri izdelavi pred-

preje, ki se uporablja za izdelavo efektnih sukancev.

Iz pregleda lahko ugotovimo, da bo potrebno vložiti ve-

liko več znanja, moči in truda za doseg zastavljenih ciljev.

Niko Stamatovski

Poslovni uspeh

Iz tabele je razviden poslovni uspeh prvega polletja letošnjega leta v primerjavi s planom za letošnje leto in v primerjavi s prvim polletjem prejšnjega leta, ter začasna delitev čistega dohodka sprejeta na zboreh delavcev dne 24. julija 1980.

	Doseženo 1979	Plan 1980	Doseženo 1980	1980 1979	1980 Plan
Prihodki od prodaje v Jugoslaviji	228.629	248.877	244.684	107	98
Prihodki od prodaje v tujino	24.931	17.841	43.872	176	245
Ostali prihodki	16.142	9.304	10.814	67	116
CELOTNI PRIHODEK	269.702	276.022	299.370	111	108
porabljena sredstva	165.987	169.461	183.250	110	108
amortizacija	14.933	14.292	17.742	119	124
DOHODEK	88.872	92.269	98.338	111	107
del. doh. za prispevke	4.020	4.394	4.574	114	104
del. doh. za davke	708	823	557	79	66
del. dohodka za obresti	5.885	5.539	6.115	104	110
del. doh. za ostale namene	4.688	4.910	4.871	104	99
ČISTI DOHODEK	73.571	76.603	82.221	112	107
del. ČD za oseb. dohodke	57.241	60.444	65.147	114	108
del. ČD za prehrano del.	4.304	2.226	2.990	69	134
del. ČD za stanov. gradnjo	3.715	4.228	4.442	121	106
- v tem za našo DO	1.351	1.537	1.615	120	105
del. ČD za regije za let. dop.	1.800	1.480	1.800	100	122
del. ČD za ostale namene SSP	1.900	1.743	746	39	42
ČD in skupna poraba skupaj	68.960	70.121	75.125	109	107
del. ČD za poslovni sklad	2.390	4.638	4.633	194	100
del. ČD za rezervni sklad	2.220	1.844	2.458	111	132
Akumulacija skupaj	4.610	6.482	7.096	154	108

Doseženi poslovni uspeh v prvi polovici letošnjega leta je zadovoljiv, če upoštevamo, da so bili pogoji poslovanja v primerjavi z lanskim letom neprimerno težji.

Celotni prihodek je večji za 11 %, vendar nekoliko zaostaja za prodajo, ki je bila večja za 14 %. Celotni prihodek zaostaja za prodajo zato, ker nismo uspeli izterjati vseh obveznosti naših kupcev, tako da je ostalo na koncu obračunskega obdobja 6.580.000 din neporavnanih terjatev. Največ celotnega prihodka je bilo doseženo od prodaje v državi, močno pa se je povečala tudi prodaja v tujino. Prihodki od izvoza so celo za 76 % večji v primerjavi z lanskim letom.

Porabljena sredstva, to je surovine in material, ki se troši v našem proizvodnem procesu ter ostali stroški proizvodnje, so naraščali nekoliko počasneje kot celotni prihodek. To pa predvsem zato, ker smo trošili v proizvodnem procesu surovino iz zalog nabavljenih v preteklem letu. Vse nabave v sedanjem obdobju pa bodo povzročile hitrejšo rast porabljenih sredstev v drugem polletju, ker se je surovina zaradi devalvacije dinarja izredno podražila. Samo zaradi ukrepa devalvacije bo surovina dražja za 25 do 30 %.

Amortizacija je za 19 % večja v primerjavi z lanskim letom, kar je posledica aktiviranja novih strojev. Tudi plan je močno prekoračen, ker smo nove stroje dali v redno obratovanje prej kot smo načrtovali.

Dohodek je večji za 11 %, pa tudi plan je presežen za 7 %. Prekoračitev plana je posledica večjih učinkov, ki smo jih dosegli že v prvi polovici leta, čeprav smo jih predvideli šele na drugo polletje, ko bo znatno porastla proizvodnja zaradi novih zmogljivosti v brezvrentenski predilnici in zaradi večjih dohodkov od izvoza. Priliv od izvoza prihaja tudi 3 do 4 mesece po opravljeni odpremi.

Prispevki in ostali izdatki v breme dohodka so naraščali nekoliko počasneje kot dohodek, zato je čist dohodek večji za 12 %. Največ čistega dohodka smo namenili za osebne dohodke in sicer za 14 % več kot lani. Kolikšen delež za osebne dohodke smemo razporediti, določa dogovor o razporejanju dohodka. Na podlagi izračunov je ugotovljeno, da bi smeli povečati sredstva za osebne dohodke za 13,56 %. Iz tega je razvidno, da smo le malenkostno prekoračili dogovor, na kar pa je vplival povečan izvoz, oz. kasnitev dostave plačilnih instrumentov.

Pomembno pa je ugotoviti, da je osebna in skupna poraba naraščala neprimerno počasneje v primerjavi z akumulacijo. Osebna in skupna poraba je večja za 9 % v primerjavi z lanskim obdobjem, medtem ko se je akumulacija povečala za 54 %.

Andrej Kralj

Poslovni rezultati v prvem polletju kažejo, da prepočasi uresničujemo stabilizacijski program

Zaostreni pogoji gospodarjenja ob devalvaciji dinarja in ostalih stabilizacijskih ukrepov v državi, zahtevajo, da s še večjo odgovornostjo odpravljamo vse slabosti, ki so se vkoreninile v našo vsakdanjo prakso. Le z doslednim izvajanjem stabilizacijskega programa bo mogoče prebroditi težke gospodarske razmere v delovni organizaciji.

Doseženi rezultati v prvem polletju kažejo, da smo nekatere cilje, opredeljene v stabilizacijskem programu uresničili, nekatere pa še vedno prepočasi uresničujemo. Poglejmo, kaj smo dosegli:

1. Proizvodnja enojne preje je bila dosežena v skupni količini 3.339 ton in je za 1% nad planom in 3% nad lanskeletno proizvodnjo. Vendar v strukturi proizvodnje nismo dosegli zastavljenih ciljev. Predvsem nismo dosegli planirane količine v bombažni česani preji in sintetični preji. Česano bombažno prejo smo sicer povečali od preteklega leta za 54%, toda v primerjavi s planom za leto 1980 pa smo dosegli le 65% plana za prvo polletje. Tudi sintetično prejo smo povečali od preteklega leta od 1.290 ton na 1.387 ton, kar je za 8% več, vendar smo še vedno za 7% pod planirano količino.

Letno povečanje proizvodnje enojne preje, ki je predvideno s planom za 10%, bomo do konca leta ob intenzivnem izkoriščanju proizvodnih zmogljivosti lahko dosegli.

V sukalnici je proizvodnja sukanec preje za 16% pod planom in previte za 11%. Vzrok za tolikšen izpad je v slabem izkoristku proizvodnih zmogljivosti. Do konca leta bo morala sukalnica vložiti maksimalne napore, da se bo približala zastavljenemu planu.

2. Proizvodnja efektnih sukanec je v primerjavi z letom 1979 za 10% večja, vendar je še vedno pod planirano. Če bo naročil za efektno prejo dovolj, bo glede na novo montirane zmogljivosti sukalnih strojev za efektno sukanec plan do konca leta lahko dosegli.

3. Fizična proizvodnja se je v povprečju povečala za 6,5%. V oddelku predilnice se je povečala za 7%, v previjalnici za 11%, v efektni sukalnici za 2,4%, le v sukalnici je nazadovala za 10%. Če bomo dosegli planirano proizvodnjo do konca leta, bomo dosegli tudi s stabilizacijskim programom načrtovano produktivnost (za 10% povečanje).

4. Dinamika izvoza je zelo ugodna. S stabilizacijskim programom smo predvideli izvoz

v višini 30 milijonov dinarjev v prvi polovici leta. Ta program je presežen za 50%. Že v prvi polovici leta smo izvozili za 46 milijonov dinarjev. Enaka gibanja bodo tudi do konca leta. Lahko računamo, da bomo dosegli 80 milijonov deviznih din izvoza in to v celoti na konvertilno področje.

5. Izkoriščanje osnovnih surovin, bombaža in sintetike, je ugodno. Izkoristek je dosežen v višini 92%, kar velja tudi za predelavo odpadkov, ki je znatno povečana, kar povečuje skupni izkoristek surovin. Kljub temu, da na tem področju dosežemo s programom zastavljene cilje, pa moramo v drugem polletju v še večji meri posvetiti vso pozornost varčnemu izkoriščanju surovin, katerih cena se je zaradi devalvacije znatno povečala. Predvsem je potrebno v proizvodnji ukreniti vse, da bo odpadke preje čim manj.

6. Poraba električne energije se je v primerjavi z lanskim obdobjem povečala za 2,3%, kar je v glavnem posledica montaže novih strojev. Ukrepi za varčnost s toplotno energijo so se samo delno izvajali. Po podatkih kotlarne je poraba mazuta v kurilni sezoni 1979/80 manjša za 50 ton (vendar je potrebno te podatke še primerjati z obolom). Za novo kurilno sezono pa bo potrebno bolj dosledno upoštevati ukrepe, sprejete na delavskemu svetu v aprilu.

7. V stabilizacijskem programu je predvideno zmanjšanje zaloga surovin, kar se je v prvi polovici leta deloma že doseglo. Do konca leta se bodo zaloge še zmanjšale in bomo predvideni plan količinsko dosegli, čeprav bodo zaradi podražitev vezale več finančnih sredstev.

8. Predelava uporabnih odpadkov, ki je bila planirana na 60 ton, je dosežena že v prvem polletju, saj smo predelali že 74 ton odpadkov. Do konca leta bomo z ukrepi za intenzivno predelavo odpadkov in njihovo sortiranje morali še povečati

predelavo in lahko računamo, da bomo skupno predelali preko 200 ton in s tem ukrepom pripomogli k povečanju dohodka.

9. Planirani celotni prihodek, naj bi bil večji za 22%. V prvem polletju smo že dosegli 11% povečanje. Do konca leta bomo, glede na še povečan obseg proizvodnje in ugodna gibanja na domačem in tujem trgu, planirani dohodek znatno presegle.

10. Planirali smo, da bodo porabljena sredstva, v primerjavi s celotnim prihodkom naraščala počasneje za 5%. Dosegli smo 1% počasnejšo rast. Glede na podražitve osnovnih surovin z ukrepom devalvacije dinarja v drugem polletju, bo zastavljeni cilj težje doseči, zato se moramo še v večji meri truditi, da bomo vse stabilizacijske ukrepe maksimalno realizirali in s tem posredno pripomogli k počasnejši rasti stroškov.

11. V stabilizacijskem programu smo si dali nalogo, da se poveča dohodek za 33%. V prvem polletju smo povečali dohodek za 11%, v primerjavi z letom 1979. Zelo smelo zastavljeni program bomo do konca leta težko dosegli, toda če bomo vse stabilizacijske naloge v celoti uresničili in nekatere presegle, je možno doseči 230 milijonov din dohodka.

12. S predlogom rasti dohodka smo v stabilizacijskem programu načrtovali tudi rast čistega dohodka za 32%. V prvem polletju smo dosegli povečanje za 12%.

13. Gibanje osebnih dohodkov smo načrtovali v skladu z resolucijo o politiki gibanja osebnih dohodkov v SR Sloveniji za letošnje leto. Tako naj bi bili osebni dohodki za 8% nižji kot je rast dohodka. V prvem polletju smo plansko postavko v masi sredstev prekoračili za 7,7%. Gibanje in višina osebnih dohodkov je v veliki soodvisnosti od doseženega dohodka. Zato je bitka za povečani dohodek istočasno tudi bitka za povečane osebne dohodke. Planske cilje o povečanju osebnih dohodkov bomo do konca leta lahko uresničili, če bomo dosegli planirano proizvodnjo in realizirali druge stabilizacijske cilje.

14. Planirana amortizacija je v prvem polletju presežena za 24%.

15. V stabilizacijski program smo tudi vključili opredelitev nalog za delavce z zmanjšano delovno sposobnostjo in ureditev vodenja teh delavcev. Dejstvo je, da tako veliko število delavcev (skupno jih je že preko 120), ki v največji meri opravljajo le dela pri prebiranju cev, zmanjšuje produktivnost vseh ostalih delavcev in ravno tako negativno vpliva na doseženi dohodek. Zato je potrebno, da se stroji, ki so namenjeni za prebiranje in čiščenje cev, stavijo v obratovanje in s tem v večji meri odpravi ročno prebiranje cev. Delavce je potrebno racionalno razporediti na ostala dela v proizvodnji, tiste pa, ki dela ne zmorejo, je treba predlagati v postopek za invalidsko upokožitev. Na tem področju so potrebni ostrejši ukrepi in delavci z manjšo delovno sposobnostjo in delovni invalidi morajo svoj osebni dohodek zaslužiti s koristnim delom, ne pa da živijo na račun drugih.

Za zaključek ocene o izvajanju stabilizacijskega programa, pa še to:

Celotno jugoslovansko gospodarstvo je v velikih težavah. Tudi gospodarske razmere v svetu dobivajo svoj krizni višek. Reševati vse nastale probleme ni lahko. Soočamo se s problemi nestabilnosti, v pretirani potrošnji, v velikem deviznem primankljaju, v zmanjševanju rasti družbene produktivnosti, v energetske in splošne surovinski krizi, v pretiranih inflacijskih tendencah in na koncu tudi v izkoriščanju samoupravnih pravic v neodgovornem odnosu do dela.

Da bi bili kos premagovanju vseh ovir, s katerimi se srečujemo tudi v naši delovni organizaciji, smo zato pravočasno in konkretno opredelili naloge v stabilizacijskem programu. Naša naloga je, in to prav vseh delavcev, da z mnogo več odgovornosti kot doslej, z večjo vnemo in tudi s konkretnimi akcijami, uresničujemo naš program in postopno odpravljamo zakoreninjene probleme. Pogoje za realizacijo stabilizacijskega programa imamo, odvisno je le od nas samih v kolikšni meri bomo z našo večjo samoupravno zavestjo pristopili k izvajanju in uresničevali zastavljene cilje.

Devalvacija dinarja ogrozila načrtovane učinke delovne organizacije

Delegati delavskega sveta so na seji 10. julija obravnavali poročilo glavnega direktorja o učinkih in posledicah devalvacije dinarja, ki jih ima ta ukrep zveznega izvršnega sveta na poslovanje naše delovne organizacije. Cene preji so ostale nespremenjene. Surovino, večino jo moramo uvoziti, pa kupujemo po normalnih svetovnih cenah. Tik pred zamrznitvijo cen pa se je podražilo še domače sintetično vlakno. Tako je pri nekaterih vrstah preje surovina celo dražja kot naš končni izdelek, v katerega je vloženo delo.

Pred sejo delavskega sveta je nastalo problematiko obravnavala že Poslovna skupnost tekstilne industrije Slovenije, v Predilnici Litija pa je bil sklican tudi sestanek z odjemalci naše preje, ki so bili pripravljeni na porazdelitev bremena, da bi si zagotovili najnujnejšo oskrbo s prejo. Kot je bilo že na sestanku Poslovne skupnosti tekstilne industrije ugotovljeno, devalvacija dinarja najtežje prizadene predilnice, kot primarne proizvajalce tekstilne industrije. Do končnih tekstilnih izdelkov pa se vpliv devalvacije že precej zmanjša, oziroma je za končne proizvajalce tekstilnih izdelkov celo ugoden.

Navajamo pomembnejše ugotovitve iz poročila glavnega direktorja: »Ukrep zveznega izvršnega sveta o devalvaciji di-

narja in začasni zamrznitvi cen industrijskim izdelkom spada v okviru stabilizacijskih prizadevanj za utrditev gospodarskega

položaja Jugoslavije. Namen tega ukrepa je v tem, da vzpostavi realno vrednost dinarja z drugimi valutami držav Evrope in sveta in s tem vzpodbudi večja prizadevanja za izvoz in ugodnejšo devizno bilanco Jugoslavije in republik.

Eden največjih problemov v razvoju našega gospodarskega sistema je znaten primanjkljaj v devizni bilanci Jugoslavije. Dolgovi do tujine in tekoče zadolžitve so dosegle že takšno vsoto, da so postale zaskrbljujoče in kritične. Trošenje deviznih sredstev je preseglo realne možnosti našega gospodarstva, zato so bili na tem področju ukrepi nujni, če smo hoteli ohraniti našo samostojnost v gospodarskem in družbenem pogledu.

Ukrep devalvacije pa ne deluje na vse gospodarstvo enako. Nekatere panoge industrije prizadene bolj, druge manj. Prizadete so predvsem tiste panoge, ki morajo surovine in reprodukcijski material uvažati. V tekstilni industriji nosijo večino bremena devalvacije predilnice,

medtem ko so tkalnice, konfekcija in trikotaže, glede na velik izvoz, celo v boljšem položaju, v kolikor bodo surovine — to je prejo — kupovale od domačih predilnic po nespremenjenih cenah.

Takšen položaj pa je za predilnice nevzdržen, zato je nujno, da se vzpostavijo realni odnosi v celotni reprodukcijski verigi od predilnic do konfekcije v pravični udeležbi na vloženo delo in proizvajalna sredstva in s tem pravična delitev ustvarjenega dohodka.

V prvi fazi medsebojnega povezovanja in delitve dohodka bi bilo nujno, da se na jugoslovanskem trgu določijo cene prejam enake, kot jih dosegamo predilnice z izvozom, sicer bodo predilnice, ne le zaradi zmanjšanja ustvarjenega dohodka, temveč tudi zaradi pridobivanja deviznih sredstev za nakup osnovnih surovin in reprodukcijskega materiala, primorane večji del svoje proizvodnje usmeriti v izvoz in s tem povzročiti zmanjšanje proizvodnje pretilnic in tkalnic.

Dodatni ustaliteni ukrepi

Po obravnavi poročila o uresničevanju stabilizacijskega programa je delavski svet na seji 25. julija sprejel dodatne ukrepe k sprejetemu programu:

1. Izdelajo naj se programi in predlagajo konkretni ukrepi varčevanja za energijo, embalažo in cevkami.

Pri zabojnih delih naj se sprouči, kolikšni prihranki so s popravilom starih zabojev še možni. Delo zabojarne naj se organizira tako, da bodo kvalitetno popravljali še več starih zabojev.

Opozori se zbiralnico cev, naj delavci posvečajo večjo pozornost temu, da pri čiščenju ne bodo poškodovali cev.

Nove cevke je treba skrbneje skladiščiti, da ne bo nastajala škoda.

2. Proizvodni in komercialni sektor sta dolžna sproti obračunavati porabo kartonske embalaže.

3. Delavski svet je na seji 25. julija 1980 obravnaval poročilo o nadurnem delu in uresničevanje stabilizacijskega programa v prvem polletju. Čeprav je nadurno delo v upadanju, ker se zaključuje obsežna investicijska dela v delovni organizaciji, je kljub temu, na osnovi predloga izvršilnega odbora, sprejel sklep, naj se nadurno delo omeji na najnujnejše z boljšimi organizacijskimi rešitvami in prožnim delovnim časom.

Bo s tem dosežen prihranek? Vsekakor. V prvem tromesečju letos je bilo opravljenih 6.321

nadur, za kar smo izplačali bruto 537.106,55 din, v drugem tromesečju pa je bilo opravljenih 4.484 nadur in zanje smo izplačali bruto 414.353,05 din. Pretežno večino nadur so opravili režijski delavci. Posamezni izvrševalec je letos opravil v povprečju 11 nadur.

Z boljšimi organizacijskimi rešitvami in s prožnim delovnim časom je možno nadurno delo marsikje omejiti. V vseh delih delovnega procesa pride do delovnih nalog v posameznih sunkih, ali pa do krajših odsotnosti zaradi boleznih ali dopusta. Marsikatero nadomeščanje je možno organizirati brez nadurnega dela, občasno podaljšanje delavnika pa izkoristiti takrat, ko je dela več. S tem pa ni možno zbirati ur za podaljševanje dopusta, temveč se lahko izkoristijo le s skrajšanjem posameznega delavnika tako, da se koristi ura za uro in ne ura in pol za uro, kot se je sedaj pogosto dogajalo. Za pravilnost koriščenja nadur v obliki prožnega delovnega časa so odgovorni posamezni vodje delovnih enot oz. sektorjev, ki so dolžni voditi tudi ustrezno evidenco. Potrebna pa je tudi poštenost in odgovornost posameznega delavca, da se ta ukrep ne bo izmaličil. Seveda pa izvajanje tega sklepa ne sme zmanjšati odgovornosti delavcev za pravočasno izpolnjevanje posameznih nalog!

Saj vsi želimo, da bi bili stroški poslovanja čim nižji, mar ne?

Da je situacija ob devalvaciji dinarja za našo predilnico zelo kritična, kažejo sledeči podatki:

Pri mesečni proizvodnji v asortimanu:

1. kardirane bombažne preje od Nm 8 do 34	180 ton
2. kardirane bombažne preje od Nm 34 do 60	160 ton
3. česane bombažne preje	60 ton
4. sintetične surove preje	120 ton
5. sintetične barvane preje	170 ton
skupaj	630 ton

Mesečno porabimo glede na randman 690 ton surovin bombaža in sintetike. Podražitev uvoza, glede na večjo vrednost valut iz dežel iz katerih uvažamo surovine, (upoštevajoč zmanjšanje nekaterih taks za 10 %) in lastni izvoz za 20 % od celokupne prodaje, se poveča za 15.448.000 din. V drugem polletju bi se stroški za nabavo surovin povečali za 92.688.000 din, oziroma bi se dohodek za isti znesek zmanjšal. To pa pomeni, da bi ob koncu leta Predilnica Litija zaključila poslovno leto veliko izgubo.

Veliko naše preje bo našlo kupce na tujem tržišču.

Da ne bi prišlo do takšnega položaja, je potrebno, da celotni kolektiv in samoupravni organi sprejmejo konkretne ukrepe za saniranje nastalega položaja.

Po razpravi na podano poročilo so delegati pretehtali možnosti za izhod iz te situacije. Sprejeli so samoupravni sporazum o poslovnem sodelovanju in udeležbi na skupnem prihodku s potrošniki naših izdelkov. Sklenili so tudi, da je potrebno izbirati proizvodni program glede na donosnost posameznih vrst preje in izključiti proizvodnjo nerentabilnih izdelkov. Proje dajo preje je potrebno še v večji meri usmeriti v izvoz, kjer se dosega znatno boljši finančni učinek in zagotoviti na ta način sredstva za nakup surovin.

Za uresničevanje planskih ciljev je potrebno dosledno uresničevati sprejeti stabilizacijski program, za izvajanje tega pa povsod zaostri odgovornost do dela in delovnih sredstev, za katero so ugotavljali, da je še mar-

sikje slaba. Za neizpolnjevanje odgovornosti je potrebno uveljavljati tudi pavšalno odškodnino, kar določa sprememba pravilnika o delovnih razmerjih. Z boljšo organizacijo dela in boljšo urejenostjo tehnološkega postopka je potrebno razširiti obseg delovnih nalog posameznih delavcev in ne dodatno zaposlovati novih.

Tako bomo z iskanjem notranjih rezerv oziroma boljšimi organizacijskimi rešitvami poiskali možne notranje rešitve, ki bodo tudi dolgoročneje utrdile razmere pri ustvarjanju višjega dohodka v delovni organizaciji. Ob tem seveda ne bi smeli izostati tudi pravočasni in ustrezni sistemski ukrepi, ki bi uravnali razmerja med posameznimi deli reprodukcijskih celot pri pridobivanju dohodka. Tudi ob izvajanju vseh sprejetih ukrepov bo namreč težko zagotoviti doseganje planiranih finančnih učinkov v drugem polletju.

M. K.

Sprejem novih članov v OO ZSMS Predilnica Litija

Po sklepu predsedstva OO ZSMS Predilnica Litija, smo organizirali sprejem novih članov v našo osnovno organizacijo. Svečano sejo smo imeli 21. junija 1980 ob 16.30 uri v obratu družbene prehrane. Na sprejem so bili vabljeni vsi novo sprejeti člani in 47 mladincev, ki so aktivno vključeni v delo naše organizacije. Povabili pa smo tudi predsednico OK ZSMS Litija, tov. Marjeto Agrež Mlakar. Udeležba na seji je bila zadovoljiva. Sprejem smo organizirali skromno, vendar prisrčno.

Predsednica OO ZSMS PL je pripravila krajši govor, v katerem je predvsem poudarila vlogo mladinske organizacije v naši delovni organizaciji. Pripomnila je, da moramo delovati skupno in zagovarjati interese mladinske organizacije, ne pa posameznika. Poudarila je tudi, da se odmev splošne gospodarske krize odraža tudi v naši delovni organizaciji, zato bi morali biti mladi delavci še posebno zainteresirani za odpravo inflacije, za boljše pogoje dela. Inflacija udarja predvsem po interesih mladega človeka in zato mora biti v našem interesu, da se prvi lotimo odpravljanja temeljnih vzrokov, da smo prvi v bitki za gospodarsko stabilizacijo,

za večjo produktivnost, za zmanjševanje proizvodnih stroškov, za odkrivanje notranjih rezerv, za sodobno in učinkovito poslovanje. Nikakor ne moremo trpeti nediscipline pri delu, nedelavnosti, neopravičenih izostankov, malomarnosti pri izpolnjevanju nalog in obveznosti. Delovne discipline ne moremo doseči če samo opozarjamo in se sklicujemo na zavest ter čakamo, da se takšen človek zave in postane odgovoren udeleženec v procesu proizvodnje ali v življenju. Zato je na koncu predlagala, da prav mladi damo drugačen prispevek in pokažemo odnos do dela, da prenesemo delovni član vsak na svojem delovnem mestu. Poudarila je, da se moramo čim bolj približati idealu mladega delavca v naši samoupravni družbi.

Nekaj besed o aktivnosti mladega delavca je povedala tudi predsednica občinske konference. Poudarila je, da moramo biti aktivni tudi v KS, na OK, ne pa samo v naši delovni organizaciji.

Nato smo novo sprejetim članom podelili članske izkaznice in jih povabili na družabno srečanje, kjer smo se še pogloblje spoznali.

F. G.

Prednostna lista za oddajo stanovanj v drugem polletju

Na seji delavskega sveta dne 25. julija 1980 je bila, po reševanju dveh zahtevkov za varstvo pravic, dokončno sprejeta prednostna lista za oddajo stanovanj v drugem polletju, ki velja za oddajo stanovanj do 31. decembra 1980.

Soba ali garsoniera

1. Sevleta Sulić 225 točk; 2. Marjan Klemenčič 214 točk; 3. Zvonka Pivec 213 točk; 4. Marica Malič 208 točk; 5. Drina Trninič 201 točk; 6. Emil Pajtlar 201 točk; 7. Anka Baldijeva 188 točk; 8. Mediha Mustafić 182 točk; 9. Dragica Milinković 178 točk; 10. Dobrenka Todorovič 177 točk; 11. Ferida Kozarac 168 točk; 12. Ifeta Đombić 161 točk; 13. Mileva Tomaš 150 točk; 14. Bojan Dimec 130 točk; 15. Vida Bajić 120 točk;

Enosobna stanovanja:

1. Marija Blaj 343 točk; 2. Leopold Frelj 293 točk; 3. Marija Kurnik 283 točk; 4. Slavka Kastelic 281 točk; 5. Jože Retar 271 točk; 6. Nada Tadić 268 točk; 7. Stana Senić 267 točk; 8. Esma Bajrić 257 točk; 9. Drago Kovič 255 točk; 10. Zdenka Kaltak 248 točk; 11. Jožefa Tomše 243 točk; 12. Ana Matez 240 točk; 13. Anica Jančič 240 točk; 14. Slavica Simić 232 točk; 15. Slavica Bukvić 221 točk; 16. Džida Bošnjaković 215 točk; 17. Enisa Sedić 215 točk; 18. Marija Kos 208 točk; 19. Zorica Oliverović 192 točk; 20. Marija Bračić 192 točk; 21. Latinka Stojanović 186 točk; 22. Tončka Pintar 183 točk; 23. Kata Džigal 181 točk; 24. Desa Josipović 166 točk; 25. Dragica Črček 162 točk; 26. Nada Jurić 141 točk;

Dvosobna stanovanja:

1. Adem Hasani 301 točk; 2. Milan Slapničar 301 točk; 3. Milka Balta 292 točk; 4. Renata Kralj 262 točk; 5. Cvija Ostojić 260 točk; 6. Hazema Kantić 252 točk; 7. Jožefa Zukić 250 točk; 8. Iva Šinkovec 239 točk; 9. Ani Kralj 229 točk; 10. Nada Novljan 228 točk; 11. Jelena Đorđević 220 točk; 12. Ljubica Jolić 217 točk; 13. Milena Milojević 214 točk; 14. Peter Majcen 212 točk; 15. Ivanka Železnik 202 točk; 16. Zofija Jurca 198 točk; 17. Rajka Sabljich 196 točk; 18. Lidija Skubić 176 točk; 19. Ana Kelava 173 točk; 20. Ivanka Lovše 168 točk; 21. Slava Bučar 152 točk;

Trisobna stanovanja

1. Veronika Jerant 180 točk; Sklenjeno je tudi, da se v skladu s 13. členom samoupravnega sporazuma o oddaji stanovanj in dodeljevanju kreditov za nakup in gradnjo stanovanj, točka 6, odda enosobno stanovanje, brez upoštevanja prednostne liste Milici KUBOT, ker je pred upokojitvijo in njen stanovanjski problem še ni bil ustrezeno rešen.

Omogoči se tudi zamenjava stanovanja na Rozmanovem trgu 12, enosobno stanovanje v izmeri 42,30 kv. m, v petem nadstropju, katerega imetnik stanovanjske pravice je Pavlina AJDNIK, za novo enosobno stanovanje (v pritličju). Omenjena zamenjava je v skladu z 22. členom samoupravnega sporazuma.

Podpredsednica DS:
Marija Penčur

V novem bloku ob zasavski cesti smo kupili štiri enosobna in tri dvosobna stanovanja.

ZAKAJ NI DENARJA?

Kljub temu, da so delegati delavskega sveta ob vsakem periodičnem obračunu poslušali obrazložitev o problematiki nelikvidnosti, stroških za obresti in težavah pri poslovanju zaradi stalnega pomanjkanja denarja, so bila na juljski seji delavskega sveta ponovno postavljena nekatera vprašanja. Delegatom je bil namreč predložen v sprejem sklep o najetju kredita za izplačilo osebnih dohodkov za mesec junij.

Direktor finančnega sektorja Andrej Kralj je letos v našem glasilu in Informacijah že pisal o problematiki nelikvidnosti in pomanjkanju denarja. Vendar smo mu ponovno zastavili nekaj vprašanj, ki bodo gotovo zanimala vse delavce, da bi osvetlili problematiko, ki nas že več let obremenjuje.

Zakaj naši delovni organizaciji nekaj let že kar kronično primanjkuje denarja?

Osnovni vzrok je v premajhnih sredstvih, ki jih po vsakoletnem zaključnem računu vlagamo v poslovni sklad. Po letu 1975 smo vedno manj čistega dohodka razporejali v poslovni sklad, v letu 1978 in 1979 pa sploh ničesar.

Na takšno stanje je vplivala stalna rast cen surovin in ostalega materiala, ki ga trošimo v našem proizvodnem procesu. Ne smemo zanemariti tudi dejstva, da trošimo veliko surovin iz uvoza, kjer vpliva na cene surovine tudi stalna devalvacija dinarja. Leta 1975 je bila na primer vrednost ameriškega dolarja 17,05 din, danes pa je že 27,30 din, torej je za 60% dražji. Tudi doma proizvedena kemična vlakna, ki jih trošimo v vedno večjih količinah, niso cenejša od uvoženih. Celó nasprotno. Dražja so, kljub temu, da moramo pri uvozu plačati carino in druge davščine.

Tudi naši izdelki so se podražili. Vendar so bile podražitve bolj poredke in ne v sorazmerju z dražitvijo surovine in ostalih materialov in stroškov. Bombažna preja (Nm 34/1) je stala v letu 1975 41,20 din, danes pa stane 64,25 din, ali za 55% več. Sintetična preja iste številke je stala leta 1975 53,65 din, sedaj pa 91,95 din ali za 71% več.

Cena bombažnega vlakna je bila leta 1975 23,40 din za kg, danes pa stane kilogram tega vlakna 52,95 din ali za 126% več. Sintetično vlakno je stalo leta 1975 33,47 din, danes pa 66,00 din, ali 97% več. Zaboja na garnitura je stala leta 1975 185.— din, danes pa je 443.— din ali za 139% dražja. Kartonska embalaža (1 kom.) je stala leta 1975 54.— din, letos 73,65 din, ali 36% več. 1 Kwh električne energije je stal leta 1975 0,35 din, letos pa že 0,95 din, kar je za 171% več.

Naslednji vzrok, ki je vplival na pomanjkanje denarja, je inflacija. Za isti obseg proizvod-

nje smo rabili zaradi tega več denarja. Iz statističnih podatkov je razvidno, da znaša inflacijska stopnja v štiriletnem obdobju 62%. To pomeni, da bi morali imeti ob nespremenjeni proizvodnji za 62% več obratnih sredstev, katere bi morali ustvariti z našim poslovanjem, ter jih vložiti v poslovni sklad. Ker pa s poslovanjem nismo ustvarili dovolj dohodka, ga tudi nismo mogli razporediti v poslovni sklad. Za normalno poslovanje pa smo morali najemati bančne kredite, ki pa so zaradi obresti zmanjševali čisti dohodek.

V srednjeročnem obdobju 1976—1980, smo bili na osnovi sprejetih samoupravnih sporazumov, ali pa na podlagi ostalih zakonskih predpisov, dolžni odvajati velika sredstva iz našega poslovnega sklada za razvoj železnic, cest, luke, energetskih objektov in v sklad federacije za kreditiranje hitrejšega razvoja nerazvitih republik in pokrajin. V te namene smo prispevali 7 milijard starih dinarjev, sicer vračljivih sredstev po določenem obdobju. Dejansko smo dali vsa obratna sredstva, ki smo jih ustvarili v dosedanjem poslovanju, tako, da smo sedaj ostali brez lastnih obratnih sredstev, ker jih z ustvarjeno akumulacijo nismo nadomestili.

Zaradi vseh teh navedenih vzrokov smo morali za naše poslovanje najemati kredite.

Kolikšne stroške nam povzroča najemanje kreditov? Nam lahko navedete podatke za lani in letos?

Cena kredita, ki se izkazuje v obliki obrestne mere, je različna. Giblje se obratna sredstva med 10 in 11%. Izredno visoke pa so obresti, če najemamo premostitveni kredit za izplačilo osebnih dohodkov. Obrestna mera do 10 dni znaša 11%, če pa kredita ne moremo vrniti v desetih dneh, pa se obrestna mera zviša na 15%. Lani smo plačali za te namene 700 milijonov starih dinarjev, letošnje prvo polletje pa 382 milijonov starih din.

Kupci nam pogosto plačujejo tudi z menicami. Kakšna je razlika med plačili z menicami in denarjem?

Menica se smatra kot plačilni instrument, pravilneje kot jamstvo. Kupec, ki mu prodamo

prejo, je dolžan poravnati račun v roku 15 dni. Če pa nima denarja, pa nam mora v tem roku dostaviti lastno menico, ali pa da na nas prenese menico, ki jo je prejel on za prodano blago.

Menica, ki jo prejmemo, pa ima določen rok, v katerem jo je možno vnovčiti. Največkrat prejmemo menice ki so vnovčljive na daljši rok, kar pomeni, da moramo kupca za to dobo kreditirati. Isto menico lahko tudi naprej prenesemo na našega dobavitelja, ali pa jo vnovčimo, če je rok dospelja blizu. Zaradi pomanjkanja lastnih obratnih sredstev vse prejete menice takoj prenesemo na naše dobavitelje, poleg tega pa nam tudi to ne zadostuje in moramo izdati tudi lastne menice, katere damo avalirati banki. To pomeni, da menico v primeru, ko zapade v plačilo, in nimamo lastnega denarja za odkup, odkupi banka. Seveda pa avaliranje ni brezplačno. Za to nam banka zaračuna določene stroške.

V primeru, ko ob zapadlosti lastne menice nimamo denarja za odkup, nam Služba družbenega knjigovodstva najprej zaseže vsa sredstva, ki jih imamo na raznih računih (stanovanjski, sklad skupne porabe, prodaja tudi devize iz deviznega računa). Nato blokira vse naše račune in za manjkajoči del obremenimo avalista (banko). Take primere smo že imeli. Če bi se to zgodilo na dan izplačila osebnih dohodkov, bi zasegla tudi sredstva za izplačilo osebnih dohodkov, v višini menične vsote.

Menično poslovanje pa zahteva obilico dodatnega dela, natančnosti in odgovornosti delavcev, ki s tem poslujejo.

Razlika med menico in denarjem je v tem, da je menica jamstveni instrument in ne more v vseh primerih nadomestiti denarja. Lahko jo sicer ponudimo banki v odkup, da pridemo hitreje do denarja, vendar je v tem primeru postopek daljši in traja več dni. Poleg tega pa banka odkupi le menice, ki so avalirane od poslovnih bank. Mi pa prejmemo dosti takih menic, ki jih avalirajo druge delovne organizacije. Vendar nam tudi teh primanjkuje za poravnavo naših obveznosti, tako, da moramo pogosto izdajati lastne menice.

Je naše pomanjkanje denarja tudi posledica izvajanja obsežne investicije, oziroma kako smo investicijo financirali?

Pri financiranju investicije smo strogo pazili, da smo uporabljali izključno amortizacijska sredstva, ki so po svoji funkciji tudi namenjena za obnovo delovnih priprav. Delno pa smo financirali investicijo z bančnimi in blagovnimi krediti, ki jih

bomo odplačevali prav tako iz sredstev amortizacije v naslednjih letih. Odplačilo kreditov v naslednjih letih bo angažiralo samo polovico amortizacijskih sredstev, tako, da tudi iz tega naslova ni velikih zadolžitvev.

Investicija je vplivala na pomanjkanje denarja v toliko, ker smo prej uporabljali amortizacijo za obratne namene, kar lahko stori delovna organizacija v obdobju ko ne potrebuje sredstev za investiranje. Ko pa smo amortizacijo rabili za plačilo investicijske opreme, pa smo jo morali izločiti iz obratnih sredstev. To pa je posredno vplivalo na poslabšano likvidnost.

Kakšni so izgledi za izhod iz težavnega stanja z denarjem?

S pravilnim in razumnim pristopom je izhod možen iz vsake situacije. Vidim pa ga v tem, da bo ta proces daljši.

Kot prvo, bi bilo potrebno doseči pri naši poslovni banki, da poveča kratkoročne kredite za zaloge.

Nadalje bi bilo potrebno, da se uredijo cene za naše izdelke. Naše delo bi se moralo že enkrat pravilno vrednotiti, da bi prišlo do pravilne razporeditve dohodka. In ne tako kot sedaj, da se dohodek zaradi nizkih cen preliva k našim kupcem in nadaljnjim predelovalcem. Dokaz za to je tudi v tem, da dosežemo pri izvozu višje cene kot na domačem trgu, brez upoštevanja izvoznih stimulacij.

Z večjim prizadevanjem, disciplino in organizacijo dela, moramo dosežati boljše rezultate. Posebno še sedaj, ko je investicija zaključena in so tudi dane vse možnosti, da dosežemo proizvodnjo nad 7.000 ton, s tem pa tudi večji dohodek.

Pri razporejanju čistega dohodka moramo težiti za tem, da več sredstev namenimo v poslovni sklad, čeprav na škodo osebne in skupne porabe.

Nekaj časa bi morali ustaviti tudi vse večje investicijske posege iz amortizacijskih sredstev in prosto amortizacijo preusmeriti v obratne namene.

Kot članu izvršnega odbora Ljubljanske banke, gospodarske banke, vam je gotovo poznano, če se z enakimi problemi pomanjkanja denarja srečujejo tudi druge delovne organizacije. Kako izvršni odbor banke gleda na te težave?

Izvršni odbor banke je večkrat obravnaval likvidnostno situacijo gospodarstva. Splošna ugotovitev je bila, da je to že splošni jugoslovanski pojav, ki je vplival tudi na likvidnost banke. Tudi banka je bila prisiljena poseči po določenih rezervah, da ni prišla v nelikvidno stanje.

nadaljevanje na 7. strani

RAZPIS – krediti za individualno stanovanjsko gradnjo, adaptacijo in nakup stanovanj

V skladu s 57. členom Samoupravnega sporazuma o oddaji stanovanj in dodeljevanju kreditov za nakup in gradnjo stanovanj ter po sklepu DS z dne 25. julija 1980, odbor za stanovanjska vprašanja razpisuje kredit namenjen za posojila članom kolektiva v skladu z omenjenim sporazumom, v višini 1.500.000,00 din. Razpis traja od 1. do vključno 30. avgusta 1980.

Pogoji za dodelitev kredita so:

- 1) da ima prosilec lastnost delavca v delovni organizaciji Predilnice Litija ali pa je upokojenec,
- 2) da ima prosilec urejeno gradbeno dokumentacijo
- 3) da je prosilec izpolnil ustrezen obrazec, ki velja kot prošnja,
- 4) da je prosilec kreditno sposoben do najetja kredita
- 5) da je novogradnja že v tretji fazi
- 6) da bo z adaptacijo pridobil nove ali bistveno izboljšal stare stanovanjske pogoje

7) da bo z nakupom stanovanja prosilec stanovanjski problem rešen

8) da je prosilec pripravljen skleniti z banko pogodbo o najetu in vračanju kredita.

Podrobnejša razčlenitev kreditnih pogojev pa je naslednja:

1) če gre za delavca, ki je podjetju nujno potreben (o tem mora dati svoje mnenje odbor za delovna razmerja in sindikalna organizacija), mu lahko odbor dodeli kredit, vendar samo do zgornje meje, ki jo določa samoupravni sporazum;

2) vsak prosilec mora v predpisanem roku izpolniti poseben obrazec in ga podpisati ter oddati v splošnem sektorju. S tem jamči, da so navedeni podatki točni.

Če odbor ugotovi, da navedeni podatki niso točni, opozori prosilca, da odpravi pomanjkljivosti v določenem roku, sicer prošnje ne upošteva.

Odbor le izjemoma upošteva prošnje, ki jo je delavec vložil po predpisanem roku,

vendar do seje odbora, če je delavec zamudil rok brez svoje krivde;

3) pri dodeljevanju kreditov za novogradnjo upošteva odbor samo tiste prosilce, ki imajo novogradnjo že v tretji fazi (hiša pod streho). Ocenijo kdaj je objekt v tretji fazi daje odbor ob pomoči ustrezne službe sektorja vzdrževanja.

Prednost imajo prosilci, ki imajo novogradnjo v višji fazi. V primeru, ko je na voljo več sredstev, kot je skupni znesek vseh zaprosenih kreditov, lahko odbor dodeli kredit tudi graditeljem, ki objektov še niso zgradili do tretje faze;

4) kredit je možno dodeliti za adaptacijo le v primerih, ko prosilec pridobi nove stanovanjske površine ali se mu bistveno izboljšajo njegove stanovanjske razmere. Obvezno mora biti izdano gradbeno dovoljenje. Za manjše adaptacije (ureditev kopalnice, napejlava vodovoda, ureditev sanitarij, boljša oprema prostorov) odbor ne more dodeliti posojila;

5) odbor lahko dodeli kredit prosilcu, ki kupuje stanovanje oziroma stanovanjsko hišo, če bo to stanovanje (oz. stanovanjska hiša) takšno, da bo stanovanjsko vprašanje prosilca v celoti rešeno;

6) prosilec mora po odobritvi posojila predložiti banki vsa potrebna dokazila in z banko skleniti pogodbo o odplačevanju kredita po veljavnem bančnem pravilniku. Kdor pogodbe v 6 mesecih ne sklene, mu pravica do posojila ugasne oziroma mora javiti tehtne razloge, zakaj ni izkoristil po-

Vse podrobnejše informacije lahko dobite v kadrovske splošnem sektorju Predilnice Litija, pri tov. Vlasti Grom, kjer boste dobili tudi vprašalnike za dodelitev kredita. Zaprošenega zneska posojila, na osnovi zbranih podatkov, pri enakih pogojih prosilcev pa tudi sistem točkovanja, seveda vse v skladu s samoupravnim sporazumom o oddaji stanovanj in dodeljevanju kreditov za nakup in gradnjo stanovanj.

Vlasta Grom

Javna razprava o predlogu prednostne liste upravičencev do pridobitve solidarnostnih stanovanj v letu 1980

Odbor za družbeno pomoč v stanovanjskem gospodarstvu pri samoupravnem stanovanjski skupnosti občine Litija je na seji dne 24. junija 1980 izdelal predlog prednostne liste upravičencev za pridobitev solidarnostnih stanovanj v letu 1980. Pri izdelavi prednostne liste so upoštevali vsa mnenja

družbenopolitičnih organizacij občine Litija in pri-pombe upravičencev.

V letu 1980 bo za razdelitev na razpolago naslednje število solidarnostnih stanovanj:

— novih stanovanj v vrstnih blokih SB-116: 24 — od tega

4 trisobna, 12 dvosobnih in 8 enosobnih

— starejših stanovanj (zgrajenih v letu 1974): — 3 dvosobna, ena soba

— starejše stanovanje (več kot 30 let): 1 enosobno

Skupaj bo torej v letu 1980 razdeljeno 27 stanovanj, od tega 4 kadrovska stanovanja in sicer 1 trisobno, 2 dvosobna in 1 enosobno stanovanje.

Predlog prednostne liste je bil objavljen tudi na oglašnih deskah (pri vratarju, pri kadrovske splošnem sektorju in pri vходу v proizvodnji sektor).

Upravičencev do »solidarnostnih stanovanj« je 37, od tega so se uvrstili naši delavci (glej tabelo)

Rok za javno razpravo o predlogu prednostne liste upravičencev do pridobitve »solidarnostnih stanovanj« v letu 1980 traja do **PETKA, 15. AVGUSTA 1980**. Eventualne pripombe na predlog pošljite na Stanovanjsko skupnost občine Litija, Ulica solidarnosti 5, Strokovna služba.

V kolikor se ne strinjate s točkovanjem pošljite pripombe, kajti še je čas.

Vlasta Grom

nadaljevanje s 6. strani

Vzroki, ki so pripeljali do tega, so predvsem v nepravilnem razporejanju ustvarjenega dohodka. Preveč dohodka se je porabilo v preteklem obdobju za osebno, skupno in splošno porabo, medtem ko je bila materialna baza temeljnih organizacij združenega dela in delovnih organizacij zapostavljena. To je šlo že tako daleč, da je večina delovnih organizacij materialne proizvodnje pri svojem poslovanju rabila vedno več bančnih sredstev, oziroma so postale pri svojem poslovanju odvisne od bančnih kreditov. Po drugi strani pa ne poravnajo svojih obveznosti do banke (ne vrača-

jo kreditov) v postavljenih rokih. Število delovnih organizacij, ki prosijo za premostitvene kredite za izplačilo osebnih dohodkov je vedno večje. To je šlo že do take mere, da je postal to tudi bančni problem. Zato je tudi banka podvzela na tem področju ukrepe, in odobri kredit le pod pogojem, da je bil prej dodeljeni kredit odplačan. Ta ukrep lahko prizadene tudi našo delovno organizacijo že v avgustu, ko imamo velike obveznosti zaradi dospelih menic. Zato ne bomo mogli odplačati kredita za osebne dohodke, najetega za mesec julij. Posledica tega je lahko, da bo kasnilo izplačilo naših osebnih dohodkov.

šp. št.	Ime in priimek upr.	Stanujoč	Zaposlen	OD na druž. člana	kate-gorija	št. druž. članov	število točk
15.	ČERNE Angela	Ul. Kom. Staneta 14	Pred.	2.175,--	samoh.	1	114
21.	SEDIČ Ediza	Litija, Praprošče 14	Pred.	2.523,--	samoh.	1	101
23.	PIVEC Zvonka	Dvor 17	Pred.	3.909,--	samaka	1	100
30.	MAJČEN Peter in Slavka	Ul. kom. Staneta 1	Pred. Pred.	4.283,--	m.d.	3	93
32.	SKUBIC Lidijsa in Brane	Prvomaj-ska 2	Pred. ZTP	5.469,--	m.d.	3	82

V NOVIGRADU JE DOVOLJ PROSTORA

Sončno, čeprav vetrovno vreme, je privabilo na plažo prav vse.

... to sem izvedel 14. julija ko sem se tako kot vsako leto oglasil v našem počitniškem domu v Pineti. Datum pravzaprav pove, da je višek sezone. Sončno, toda vetrovno vreme je ta dan zvalilo na plažo prav vse, čeprav so se v velike valove upali le najpogumnejši. Bil je ravno ponedeljek, dan 7-dnevne izmene, in na novih, belih obrazih, sem opazil navdušenje nad vremenom, ki nam je v letošnjem letu na celini pošteno zagodlo. Ob morju je lepše, čeprav ni pretirane vročine. To občutijo vsi, ki letujejo v Novigradu. Globoke senca, ki v vročem poletju daje blagodejen hlad, je letos nekoliko odveč. Z namenom, da izkoristijo vsak skopi žarek letošnjega poletnega sonca se vsi, ki letujejo, odpravijo že zgodaj na plažo.

»Kako tudi ne, saj gremo zvečer zgodaj spat!« je izjavila sogovornica. Zvečer je tukaj pretiho. Pogrešajo zabave. V Pineti je ni, v Novigradu je marsikomu, posebno če ima majhne otroke, predaleč. Dopust ni samo spanje, posedanje, sončenje, plavanje in hrana. »Saj samo spimo in jemo. Da, jemo!«

V tem so se strinjali vsi. Hrana je dobra, raznovrstna; postreženi so hitro. Torej, enoglasna pohvala osebju.

— Hrana je dobra, postreženi so hitro.

— Danes so prazne kar tri hišice.

V razgovoru z vodjem, tov. Venom Pajerjem, sem izvedel še naslednje: prostora je dovolj. Danes so popolnoma prazne 3 hišice. Najbrž je tudi letošnje hladno poletje krivo za to. Ljudje bi ostali zvesti Novigradu, želijo pa, da gredo na morje skupaj z osebnimi prijatelji. Po sedanjem sistemu — pravilniku, tega ne morejo. Prej so si izbrali sami datum in prijatelje, zbirale so se večje družbe, sami so si organizirali zabavo. Sedaj se nekateri tudi ne poznajo med seboj, dnevi dopusta pa minejo tako hitro, da postanejo le bežni znanci. Letuje tudi precej drugih ljudi, ker je prostor.

Drug problem, ki pesti v tem letu, pa so cene in pomanjkanje prehramnih artiklov. Posebno zelenjave in sadja, sedaj v začetku julija še ni. Ko pa se pojavijo na tržišču, imajo tako astro-

nomske cene, da so skoraj nedostopne, posebno ob sedanjih nizkih cenah storitev v našem domu. Razlika je tako očitna, da z gotovostjo lahko pričakujemo izgubo.

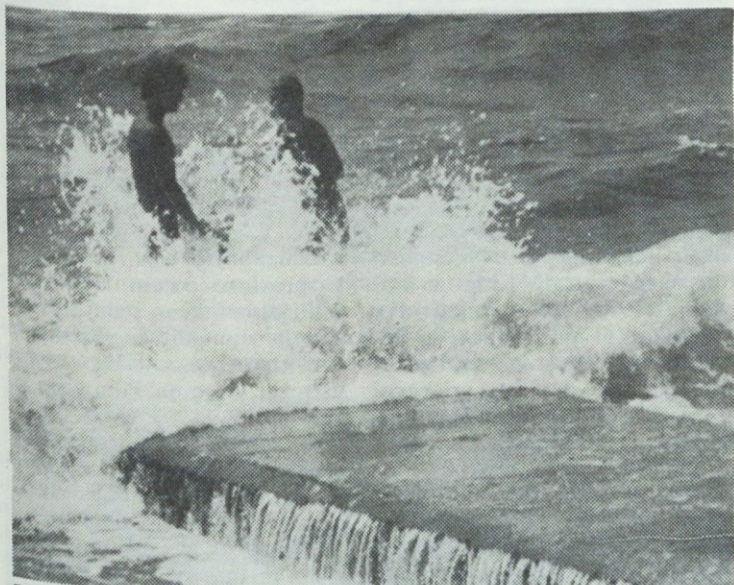
Ob koncu razgovora je tov. Veno Pajer še enkrat poudaril, da je prostora v Novem gradu dovolj, da lahko letuje vsak član našega kolektiva, ki to želi.

Pa še novost, dva tuša s toplo vodo, ki smo si jih tako dolgo želeli, že delata.

Tako je v Pineti. Prav bi bilo, če bi se oglasili vsaj nekateri, ki so letovali tu, v Fažani ali v Runkah in opisali, kako so preživeli, vsako leto tako pričakovan, dopust letos.

M.

— Naša sodelavka Jožefa Povirk z družino pred svojo hišico.

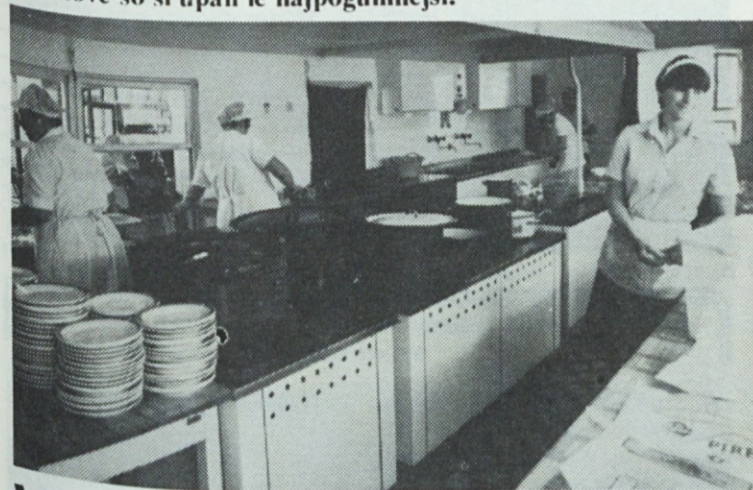

V valove so si upali le najpogumnejši.

Od leve proti desni:

Štefka Lušina, Sonja Jordan, Ana Bračič, Helena Cvetič, Veno Pajer, Milka Lovše, Pero Žigante, Ida Krampušek, Dana Babič, Anka Baldijeva, Vida Koprivnikar, (čepijo) Darinka Jurič, Biserka Lušina in Boža Martinčič

Torej enoglasna pohvala osebju!

Vprašanja o koriščenju rednega dopusta

Ob prehodu na nov delovni čas s 30. 6. 1980 je bilo dano nekaj vprašanj, zlasti glede koriščenja dopustov. Na nekatera vprašanja dajemo sledeča pojasnila:

1. Ali bodo sedaj delavke, ki jim pripada po našem pravilniku o delovnih razmerjih več kot 30 dni dopusta, pa tega zaradi starosti pod 50 let še ne morejo koristiti, lahko koristile ves dopust, ki jim po kriterijih pravilnika pripada?

Odgovor
Zadeva se ne spremeni. Delavka, ki še ni izpolnila 50 let

starosti in bi ji po določitih pravilnika o delovnih razmerjih pripadalo več kot 30 dni dopusta, je koristila sedaj samo 30 dni, ker po določitih zakona in pravilnika o delovnih razmerjih čl. 68, pripada delavcu največ 30 dni dopusta v posameznem koledarskem letu (izjeme so delavci, stari 50 in več let). Zato tudi delavki oz. delavcu

ob prehodu na nov delovni čas, ko bo dopust preračunan in bo preračunani dopust na 8 ur znašal manj kot 30 dni (po 8 ur dnevno), se dopust ne bo povečal. Merodajno je zakonsko določilo, ki pravi, da dopust sme znašati največ 30 delovnih dni (po 7 ur).

2. Kako se bo preračunaval redni dopust delavkam, ki delajo sedaj po 7 ur, v drugem polletju pa bodo delale po 8 ur. Ali so pri preračunu kaj na izgubi?

Odgovor

Dopust, ki ga je delavec porabil do 30. 6. 1980, se bo odštel od skupnega števila dopusta

in ki je bil porabljen po 7 ur na dan. Na zgubi ne bo nihče, upoštevati pa je čl. 63 zakona o zdravstvenem delu, ki pravi, da se neglede na to, ali je uveden 5 ali 6 dnevni delovni teden (čl. 63, odstavek 4) štejejo vsi dnevi, razen nedelj, kot delovni dnevi, torej tudi sobote in jih je zatorej treba všteti neglede na to, ali se ob sobotah dela ali ne, torej tudi proste sobote. Npr. nekomu pripada 21 dni dopusta in dela 5 dni v tednu, se mu pri koriščenju dopusta všttevajo tudi 3 sobote, ne glede na to, ali dopust koristi neprekinjeno ali v

nadaljevanje na 10. strani

OTROŠKO VARSTVO TUDI POPOLDAN

nadaljevanje s 1. strani

IZ ANALIZE POTREB POPOLDANSKE VZGOJNOVARSTVENE DEJAVNOSTI PREDŠOLSKIH OTROK V OBČINI LITJA

Skupnost otroškega varstva Litija je na svojih sejah izvršnega odbora in skupščin že večkrat obravnavala, na pobudo delegatov, problematiko redne vzgojnovarstvene dejavnosti v popoldanskem času za otroke staršev zaposlenih v delovnih organizacijah, ki imajo delo organizirano v izmenah. Vzgojnovarstveni zavod Litija pa lahko le v okviru resničnih potreb in seveda možnosti organizira takšno obliko vzgoje in varstva predšolskih otrok.

V mesecu februarju so bili enajstim delovnim organizacijam v občini Litija posredovani posebni vprašalniki za zbiranje potreb popoldanske vzgojnovarstvene dejavnosti predšolskih otrok v starosti od 2—7 let in informacija o višini ekonomske cene storitev v VVZ Litija in udeležbi staršev.

Analiza izpolnjenih vprašalnikov iz PREDILNICE Litija je naslednja: Vprašalnik je izpolnilo 220 delavk. Na vprašanje »ali želite vključiti v varstvo otroke v popoldanskem času« je **DA odgovorilo 48 DELAVK**, Z NE pa 141 delavk. Teh 48 delavk ima **59 otrok** v starosti od dveh do sedmih let, od tega 23 otrok do treh let in 36 od treh do sedmih let. Po posameznih letničnih rojstva je stanje naslednje:

leto rojstva: 1973
število otrok 7

leto rojstva: 1974
število otrok 6

leto rojstva: 1975
število otrok 10

leto rojstva: 1976
število otrok 13

leto rojstva: 1977
število otrok 13

leto rojstva: 1978
število otrok 10

skupaj 73/78
59

Iz podatkov Vzgojnovarstvenega zavoda Litija je od teh otrok že v redni dopoldanski vzgojnovarstveni dejavnosti 16 otrok.

Zaradi triizmenskega dela v Predilnici Litija bi bila potrebna organizacija izmenične redne vzgojnovarstvene dejavnosti in sicer od 5. ure zjutraj do 19. ure zvečer, seveda odvisno od delovnega časa v delovni organizaciji. Delovati bi moral redno en oddelek dopoldne in redno en oddelek popoldne v mešani skupni in ne vedno istih otrok. V enem oddelku bi bilo lahko vključenih po 20 otrok, zato bi bilo potrebno najmanj **40 otrok, ki bi redno izmenično obiskovali vrtec.**

Za organizacijo izmenične vzgojnovarstvene redne dejavnosti bi bilo potrebno:

1. v samoupravnem sporazumu o temeljih plana Skupnosti otroškega varstva Litija za obdobje 1981—85 sprejeti dva oddelka kot nova in seveda povečano dejavnost in s tem združevanje sredstev po prispevni stopnji iz bruto osebnega dohodka po višji prispevni stopnji kot v letošnjem letu.

Ekonomska cena od 1.3.1980 dalje znaša za enega otroka v starosti od 2 do 7 let 2.630 din mesečno. Starši k tej ceni prispevajo približno 40% po progresivni lestvici in združeno delo 60% iz bruto osebnih dohodkov po domicilnem principu. Najnižji prispevek staršev, ki imajo mesečni osebni dohodek na družinskega člana do 2.250 din znaša 70.00 din mesečno za enega otroka. Najvišji prispevek staršev, ki imajo me-

sečni osebni dohodek na družinskega člana nad 6.750 din znaša 1.970 din. Vseh skupin progresivne lestvice je skupaj 10.

2. da VVZ Litija zaposli dve vzgojiteljici in dve varuhinji, da organizira najprimernejšo prehrano v popoldanskem času (ker centralna kuhinja ne dela) in da pridobi soglasje oziroma stališče od strani Zavoda za šolstvo, da so lahko otroci zaradi izmenskega dela staršev v posamezni skupini različni in ne stalni.

3. s skupnim prizadevanjem pridobiti ustrezne prostore za organizacijo izmenične redne vzgojnovarstvene dejavnosti. Do sedaj bi bile možnosti edine v vrtcu »Kekce« na Ponoviški cesti, če bi bilo možno takoj pristopiti k izgradnji prizidka k vrtcu »Najdihojca« na Rozmanovem trgu, ker bi se v te prostore potem lahko preselili otroci, ki so sedaj v »Kekcu« in stanujejo na Razmanovem trgu. Lokacijsko bi najbolj ustrezal vrtec na Ponoviški cesti.

4. zaradi povečanja redne vzgojnovarstvene dejavnosti od možnega pričetka zvišati sredstva za redno dejavnost in s tem priznati v skupni porabi višjo prispevno stopnjo od letošnje.

V času razprav o planskih dokumentih naše občine za obdobje 1981—85 bi bilo potrebno izoblikovati ustrezna stališča in seveda pred tem tudi ugotoviti resnične potrebe in možnosti za organizacijo izmenične redne vzgojnovarstvene dejavnosti v Litiji.

Od sredstev za povečanje dejavnosti, zagotovitve ustreznih prostorov in soglasja zavoda za šolstvo je odvisno, če bomo lahko organizirali tudi popoldansko varstvo naših otrok.

Vprašanja o koriščenju rednega dopusta

nadaljevanje z 9. strani

delih. V našem primeru, ko preračunamo na 8 ur, pa tudi nihče absolutno ni na zgubi.

3. Ali se tudi delavcem, ki niso koristili še skoraj nič rednega dopusta, preračuna v celoti na 8 urni delavnik?

Odgovor

Tudi v tem primeru se preostali del dopusta ali sploh še

neizkoriščen dopust preračuna na 8-urni delavnik npr. nekdo ima 25 dni dopusta (po 7 ur), koristil pa je že 5 dni, se mu preostalih 20 dni preračuna po 8 ur.

Kolikor kdo želi še podrobnejša pojasnila, naj se zgleda v kadrovsko splošnem sektorju pri tov. Tišler Hildi ali Ankon Albinu.

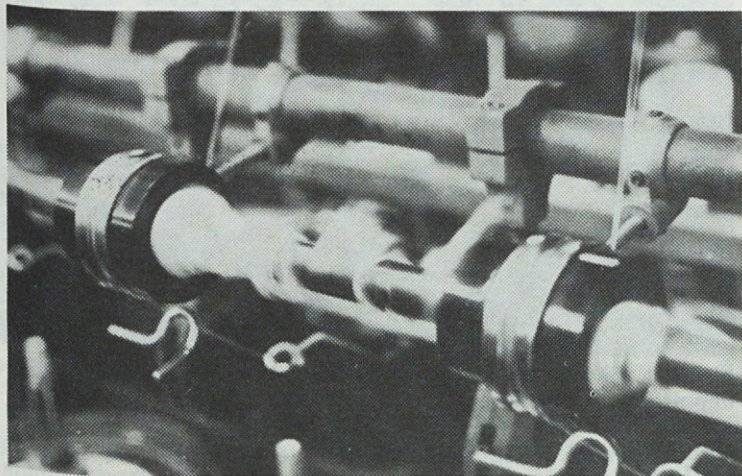

Bomo zmogli stroške razširjenih dejavnosti v vseh novih družbenih objektih?

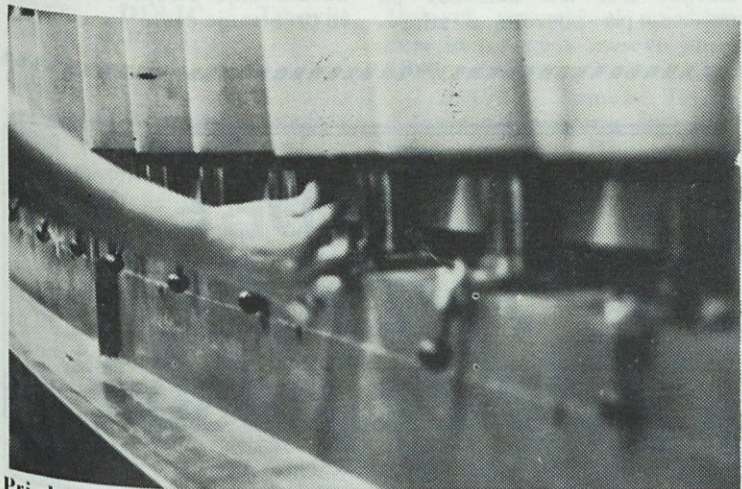
Tehnična zaščita sukalnih in previjalnih strojev

V zadnjem desetletju smo v delovni organizaciji zamenjali zastarele tekstilne stoji. Pri proizvajalcih strojev smo ku-

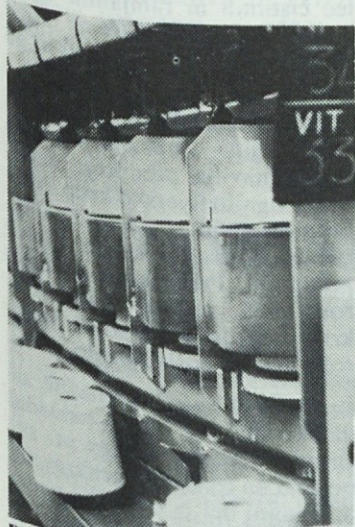
povali zadnje serije posameznih strojev. Vendar posamezni stroji niso bili tako zaščiteni, da ne bi mogle posluževalke stro-

Pri posluževanju sukalno-previjalnih strojev Allma (prva serija) morajo imeti posluževalke lasje zavarovane ali kratko pritržene. Pred leti je vodilec niti izpulil sukalki šop las. Če se navijejo niti na osovino, mora delavka pred odstranitvijo niti, stroj ustaviti.

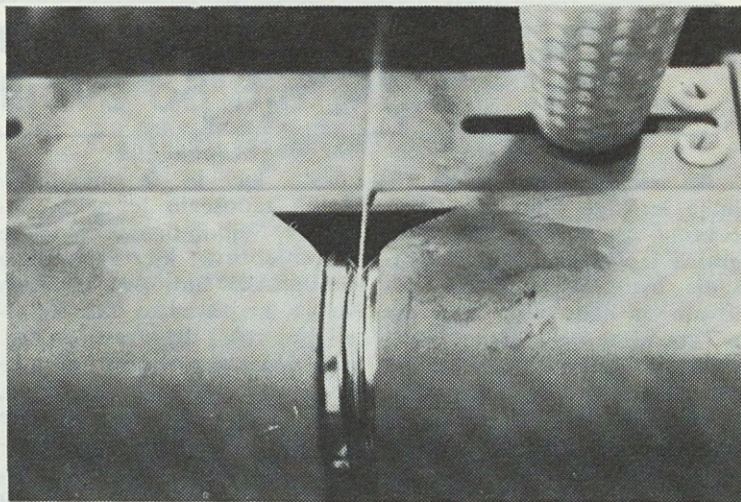

Pri drugi seriji nabavljenih strojev Allma zavira sukalka vreteno s pritiskom ročice navzgor. Pri tej konstrukciji zavorne ročice obstoja večja nevarnost, da sukalki spodleti ročica in da zaidejo prsti rok med vrteči trak pogona vreten.

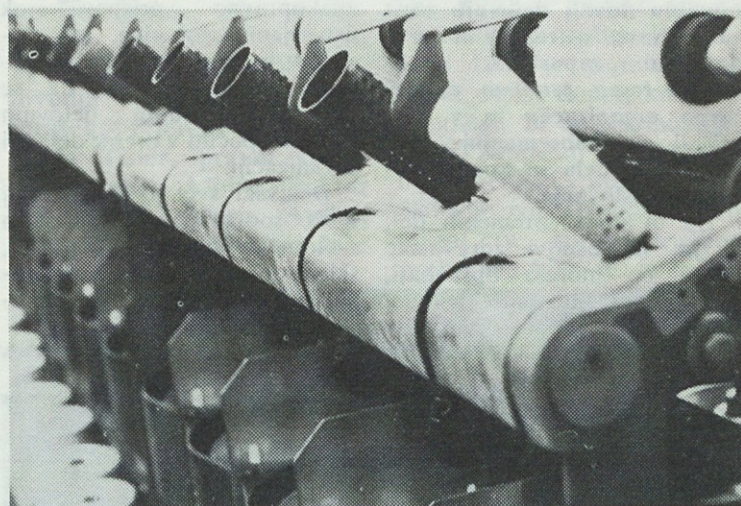

Pri zadnji seriji sukalno-previjalnih strojev je ustrezna zaščita zavornih ročic in je tako posluževanje strojev varno.

jev posegati v nevarna območja strojev. Z dopolnjevanjem predpisov iz varstva pri delu so se tudi proizvajalci strojev »prilagodili« našim zahtevam in pri izpopolnjeni konstrukciji posameznih strojev zavarovali jermenice, pogona vreten in navijalne valje pri tekstilnih strojih. Zato imamo v naši delovni organizaciji od istih proizvajalcev različne serije strojev. Sukalno previjalni stroji proizvajalca Allma-Saurer, ZRN obratujejo v oddelku sukalnice. Prvi tip sukalno previjalnih strojev smo nabavili leta 1970, drugi tip leta 1972 in zadnjo serijo leta 1974. Pri prvi in drugi seriji sukalno-previjalnih strojev ni zavarovana jermenica in centralni trak za pogon vreten. Tudi vodilci niti niso zavarovani.

Zavarovan vodilec niti pri sukalno-previjalnem stroju »Allma« (3 serija)

Z zaščito pločevino zavarovani vodilci niti pri sukalno-previjalnem stroju »Allma« (3 serija)

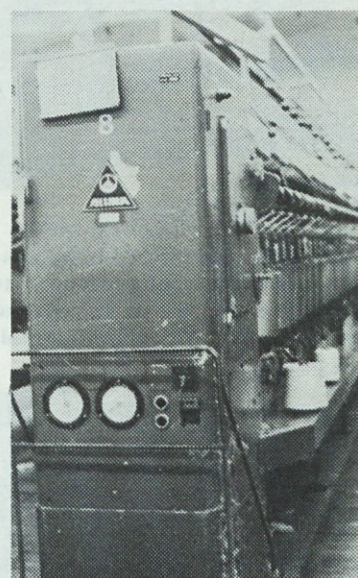
Pri tretji seriji strojev so gornje pomanjkljivosti odpravljene.

Delovna organizacija je za vse sukalno-previjalne stroje od zavoda za varstvo pri delu SRS, prejela strokovno oceno varnosti in tako obratovno dovoljenje. Na pomanjkljivo zavarovanih strojih v preteklih letih nismo imeli obratnih poškodb. V letu 1980 sta bili zaradi pomanjkljive zaščite poškodovani 2 sukalki, tretji pa je pogonski trak zgrabil spodnji del halje in jo raztrgal.

Tako je sukalka pri vezanju pretрга zavirala z ročico vreteno in iskala konec pretrgane niti. Nenadoma ji je desna roka zdrsnila iz zavorne ročice in zašla med centralni pogonski trak in vreteno. Ko je sunkovito potegnila roko, ji je jermen poškodoval prste desne roke. Služba za varstvo pri delu je v mesecu juniju izdala sporazumno s sektorjem proizvodnje in sektorjem vzdrževanja varnostni ukrep, da se sukalno previjalni stroji takoj, oz. do 31. 12. 1980 zavarujejo tako, da roke posluževalk strojev ne bodo mogle zaiti v nevarno območje strojev.

Vgrajevanje varnosti v obstoječe delovne priprave in na-

prave je zahtevna in nič kaj hvaležna naloga.

Sukalno-previjalni stroj Allma z merilci obratov vreten (1 serija).

Naša dolžnost pa je, da zagotovimo sodelavcem take delovne pogoje, da med delom ne bodo izpostavljeni obolenjem in delovnim poškodbam.

Varn. ing. Franc Lesjak

Tudi delavec z zmanjšano delovno sposobnostjo mora biti po svojih močeh ustvarjalen

Na seji delavskega sveta 10. julija letos je bilo ob uresničevanju stabilizacijskega programa izpostavljeno tudi vprašanje ustrezne zaposlitve delovnih invalidov in delavcev z zmanjšano delovno sposobnostjo, kar je ena od nalog našega ustalitenega programa. Število teh delavcev (trenutno imamo 60 delovnih invalidov in 62 delavcev z zmanjšano delovno sposobnostjo, ki so na osnovi zdravniških priporočil razporejeni na lažja dela in naloge) in pa dejstvo, da nimamo dovolj delovnih mest za njihovo ustrezno in produktivno zaposlitev, predstavlja resen problem za delovno organizacijo in v precejšnji meri obremenjuje produktivnost dela in končne rezultate poslovanja.

Da bi jih razbremenili del, ki jih na osnovi zdravniške ocene ne morejo opravljati, jih premeščamo na delovna

mesta, kjer bi za opravljanje nalog zadoščalo le nekaj delavcev. Najbolj tipičen primer je zbiranje cev, kjer imamo za ta opravila tudi dva ustrezna stroja, ki pa lahko zaradi številnih rok delavcev stojita. Takšno zaposlovanje teh delavcev, kolikor je socialno, seveda ni produktivno, še manj pa v skladu z ustalitenimi ukrepi. Vsak delavec, čeprav z zmanjšano delovno sposobnostjo, bi moral biti razporejen na primerna produktivna dela in naloge, kjer bi enakopravno prispeval k ustvarjanju dohodka, bil motiviran in nagrajevan po opravljenem delu, ne pa, da se na improviziranih delovnih nalogah, počuti v breme delovni organizaciji.

Delavski svet je sklenil, naj se v sodelovanju z izvršnim svetom občinske skupščine, skladom za razvoj gospodarstva in občinskim sindi-

Številne roke so za zbiranje cev nadomestile dva stroja, ki po nepotrebnem mirujeta.

kalnim svetom, išče ustrezno novo dejavnost, v katero bi primerno lahko zaposlili delovne invalide in delavce z zmanjšano delovno sposobnostjo. Del teh delavcev pa naj se, po posvetu z zdrav-

stveno službo, premesti nazaj k strojem (z manjšim obsegom posluževanja) in k čiščenju strojev. Takoj pa je potrebno urediti vse, potrebno za stalno obratovanje stroja za čiščenje in prebiranje cev. **M. K.**

Nasprotja

Z izgradnjo skladiščne hale, novo vratarnico in ureditvijo okolice, smo prišli do lepega vhoda v tovarno, ki naredi na obiskovalca dober vtis. Ta vtis pa se od vzhodnega dela tovarne proti zahodu močno slabša. Na zahodni strani bi rabili še lep izhod, ki bi dober vtis popravljaj.

POŠKODBE V MESECU JUNIJU 1980

Marjan Juvan, vodja česalnice, je pri okvari na dublirki opazil, da je bila cevka za svitek zatakajena v mehanizmu. Ko je prijel cevko, se je mehanizem premaknil v zgornjo lego, delavec pa ni utegnil odmakniti rok in mu je stiskalni mehanizem poškodoval prste leve roke in nart desne roke. Poškodba je bila lažjega značaja.

Pri vezanju pretrgov je **Silva Povšnar**, sukalka, z ročico ročne zavore zavirala vretena. Takrat ji je roka spodletela, tako, da jo je potegnilo med pogonski jermen in vreteno in ji jo poškodovalo.

Zunanji transportni delavec, **Franc Železnik**, je odšel v menzo po steklenico mineralne vode. Ko se je vračal, je hotel skočiti na rampo skladišča gotovih izdelkov. Pri tem je s steklenico zadel ob rampo in jo razbil, z levo roko pa udaril po steklenici in si poškodoval roko v zapestju.

Pri odvzemu plasti bombaža iz bale v čistilnici bombaža, je **Marjan Raspotnik**, posluževalec čistilnih in rahljalnih agregatov, s stopalom desne noge zadel v obročno železo in si ga poškodoval.

Milica Branković, snemalka na flajerjih, je opazila, da se je zaradi navitja predpreje nekoliko dvignilo flyersko krilo. Med obratovanjem strojev je nameravala odstraniti naviti konec predpreje. Pri posegu z desno roko med vretena, jo je vrteče krilo udarilo v komolec desne roke in ji ga poškodovalo.

Vinko Vahčič, pomožni zidarski delavec I, je nakladal stranice lesenih zabojev pri zabojarni na traktor. Naenkrat mu je zabojni del iz traktorja padel na nogo. Žičnik, ki je gledal iz zabojnega dela, mu je poškodoval koleno desne noge.

A. Krhlikar

PRIŠLI – ODŠLI

V MESECU JUNIJU 1980

Prišli:

4. 6. 1980 Čebira **MUJKA-NOVIČ**, Zagorje, Okrogarjeva kol. 12, s/ef. suk./1; 9. 6. 1980 **Alberta KURNIK**, Zagorje, Polje 24, S/ef. suk./1; 9. 6. 1980 **Dojčin BRANKOVIČ**, Litija, Ces. Zas. bat. 5, transport; 9. 6. 1980 **Edreta MUJČINOVIČ**, Zagorje, C. zmage 55, S/ef. suk./1; 16. 6. 1980 **Marija TIŠLER**, Litija, Ul. Luke Svetca 5, fin. sektor; 16. 6. 1980 **Marija-Ana GRIGILLO**, Litija, Gubčeva 2, fin. sektor; 23. 6. 1980 **Helena LAVRIČ**, Litija, Ul. solidarnosti 2, počitniški dom Novigrad; 23. 6. 1980 **Biserka LUŠINA**, Litija, Prvomajska 4, počitniški doma Novigrad; 23. 6. 1980 **Božena MARTINČIČ**, Litija, Trg na Stavbah 13, počitniški dom Novigrad; 23. 6. 1980 **Živko MULJAVEC**, C. kom. Staneta 18, Litija, S/1; 25. 6. 1980 **Nisveta ZAHIROVIČ**, Zagorje, Prečna pot 14, S/2; 30. 6. 1980 **Zineta DELIČ**, Trbovlje, Žabjek 19, PA/3;

Odšli:

4. 6. 1980 **Marija LEMUT**, Litija, Predilniška 17, fin. sektor, upokojitev; 7. 6. 1980 **Marija BLAJ**, Litija, Valvazorjev trg 11, S/2, upokojitev; 15. julija 1980 **Ivan JUVAN**, Vače, Klenik 12, PP/3, pismeni sporazum — odpoved delavca; 15. 6. 1980 **Viktor PLOHL**, Litija, Ponoviška 7, S/1, pismeni sporazum — odpoved delavca; 15. 6. 1980 **Janez POŽARŠEK**, Vače, Ržišče 9, PP/1, pismeni sporazum — odpoved delavca; 13. 6. 1980 **Ciril MIKLAVČIČ**, Šmartno, Volčja jama 10, PP/1, izključitev; 3. 6. 1980 **Jozefina MARIČ**, Litija Grbinka 32, PII/2, pismeni sporazum — odpoved delavke; 30. 6. 1980 **Jožeta**

GAJIĆ-TOMC, Ljubljana, Kvedrova S/2, splošni sektor, pismeni sporazum — odpoved delavke; 30. 6. 1980 **Janez ZUPANČIČ**, roj. 1951, Litija, Graška c. 76, mont. strojev, pismeni sporazum — odpoved delavca; 30. 6. 1980 **Veronika ZUPANČIČ**, Litija, C. Dušana Kvedra 13, PA/2, pismeni sporazum — odpoved delavke; 30. 6. 1980 **Ivan PAJK**, Litija, Trg na Stavbah 11, Č/4, pismeni sporazum — odpoved delavca; 30. 6. 1980 **Slavka KASTELIČ**, Litija, Češ. Zas. bat. 7, PII/1 upokojitev; 30. 6. 1980 **Marija ŠERUGA**, Litija, C. kom. Staneta 9, fin. sektor, upokojitev; 30. 6. 1980 **Ljudmila NOVAK**, Valvazorjev trg 12, S/1, upokojitev; 30. 6. 1980 **Anton PAVLIHA**, Litija, Konj št. 10, remont PA, upokojitev; 30. 6. 1980 **Emil KOLEDNIK**, Litija, Dragošek, n. h., mont. strojev, pismeni sporazum — odpoved delavca;

Delavci, premeščeni na druga dela in naloge v mesecu juniju 1980

1. 6. 1980 **Tomaž TILIA**, delavec pri remontu II, mazač strojev, remont II; 1. 6. 1980 **Sašo REMEC**, čistilec strojev pri remontu II, delavec pri remontu II; 1. 6. 1980 **Bojan IVANUŠIČ**, čistilec strojev pri remontu PP, delavec pri remontu PP; 1. 6. 1980 **Metka KRNC**, fin. sektor, operator AOP, devizno-kreditni referent; 3. 6. 1980 **Senada HUSANOVIČ**, snemalka kopsov v PA/3, zbiralka cevč 4. 6. 1980 **Cvetka KONČINA**, čistilka strojev pri remontu sukalnice, snemalka v sukalnici efektnih sukanecv/rezerva; 30. 6. 1980 **Milojka JOSIPOVIČ**, snemalka kopsov v PB/2, zbiralka cevč;

F. V.

V preteklem mesecu upokojenih 6 delavcev

Letošnje in prihodnje leto, delno pa že lansko, odhaja v pokoj generacija delavcev, ki je pričela z delom takoj po vojni. Teh ni malo, saj je letos predvideno za upokojitev preko štirideset delavcev. V prvih šestih mesecih je odšlo v pokoj 14 delavcev.

V juniju se je upokojilo šest naših dolgoletnih sodelavcev, ki vam jih na kratko predstavljamo. Na poslovilnem razgovoru z njimi 13. julija, so sodelovali obratovodja predilnice **Martin Strašek**, referent za kadre **Hilda Tišler**, pravni svetovalec **Ankon Albin**, direktor finančnega sektorja **Andrej Kralj** in glavni direktor **Jože Mirtič**.

Na sliki (z leve proti desni): **Ljudmila Novak**, **Mira Šeruga**, **Tone Pavliha**, **Marija Lemut** in **Marija Blaj**.

Ljudmila Novak se je zaposlila pri nas aprila 1949 in ostala do konca na istem delovnem mestu, v sukalnici, na izmenskem delu. Dosegla je polno pokojninsko dobo, ker ima priznано udeležbo v NOV, od aprila leta 1944.

Tudi **Mira Šeruga** nikoli ni menjala svoje službe. Pri nas je že od 1. julija 1945 in tako se ji je iztekla doba, ki je potrebna za redno upokojitev. Delala je v računovodstvu različna knjigovodska dela, nazadnje pa dela referenta za tekoče denarne dispozicije. Bila je tudi članica delavskega sveta.

Tone Pavliha stanuje na Konju pri Litiji in je vsa leta službovanja, vsak dan, pešal na delo. Zaposlil se je 2. maja 1946 leta, pred tem pa je delal pri železnici, prvo

leto v Zagorju, ko se je pričela vojna, pa je moral v Nemčijo. Dopolnil je štiri-deset let pokojninske dobe. Sodeloval je pri samoupravnih organih, bil je član delavskega sveta in upravnega odbora. Leta 1976 je bil odlikovan z medaljo dela za zasluge.

Marija Lemut se je prvič zaposlila že pred vojno v nekem bivšem podjetju, od leta 1947 je delala pri nas v oddelku za osebne dohodke. Leta 1951 je morala zaradi otrok ostati doma, ko pa so ti postali že bolj samostojni, se je za nekaj let zaposlila na občinski upravi. Leta 1972 je zopet prišla k nam, tokrat v obrat družbene prehrane, kjer je opravljala

dela in naloge materialne knjigovodje. Dosegla je 23 let in 10 mesecev delovne dobe.

Tudi **Blaj Marija** nima polne pokojninske dobe. 22. aprila 1958 leta se je zaposlila pri nas kot vlagalka. Pred tem je delala pri podjetju Mineral v Ljubljani. Ima 23 let delovne dobe.

Slavka Kastelic se ni udeležila razgovora in zato je ni na fotografiji.

Dosegla je petintrideset delovnih let in s tem polno pokojninsko dobo.

Pri nas se je zaposlila 21. 6. 1945 in ves čas delala kot predica, nazadnje pa kot vodja snemalne kolone — vse do upokojitve. Poleg dela ob stroju se je udeleževala v samoupravnih organih — bila je članica delavskega sveta, samoupravne družbene kontrole itd. Tudi ona je bila leta 1976, odlikovana z medaljo dela za zasluge. **M. M.**

UPOKOJENCI POZOR

Tovarniški praznik bomo letos praznovali delavno. Tako bo torek, 9. september, dan predilnice Litija, delovni dan.

Za vas bomo pripravili prireditev in zakusko že v petek, 5. septembra popoldan, v dvorani na Stavbah. Vsi boste dobili vabila. Kdor bo želel, si bo takrat lahko ogledal našo tovarno.

Kako je organizirana prehrana v drugih delovnih organizacijah

Na predlog delegatov delavskega sveta so člani komisije za letovanje in družbeno prehrano obiskali nekaj delovnih organizacij tekstilne stroke in se pozanimali, kako imajo pri njih organizirano prehrano delavcev. Prepričani so bili, da bodo naši dobre nasvete, s pomočjo katerih bi lahko izboljšali prehrano v naši delovni organizaciji in bi tudi z raznimi ukrepi pripomogli k zmanjševanju stroškov prehrane. Toda na koncu so ugotovili, da je prehrana v naši delovni organizaciji v primerjavi z drugimi dokaj dobra in tudi sorazmerno poceni.

Najprej so obiskali »Tekstilindus« v Kranju. Predstavniki Tekstilindusa so naše predstavnike lepo sprejeli in jim tudi »postregli« s podatki za katere so se zanimali. V Tekstilindusu imajo svoj TOZD Družbeni standard. Poleg organiziranja in priprave toplega obroka oz. prehrane delavcev, opravljajo tudi vse posle v zvezi z letovanjem delavcev in vsem kar pač spada v družbeni standard. Povedali so, da so ukinili kosila, kajti zaradi premajhnega števila abonementov so imeli čisto izgubo. Malico imajo zelo dobro organizirano in tudi kvalitetno, toda še vedno ne tako obilno kakor v naši delovni organizaciji. Na izbiri imajo 3 obroke dnevno, toda temu primerno imajo opremljeno tudi kuhinjo in jedilnico. Jedilnica je samopostrežna, kuhinja pa je opremljena s sodobnimi pripomočki, tako da naše menze ne moremo primerjati za njihovo. Vse kar kupijo za »točilno mizo« morajo plačati z denarjem, zato so tudi cene lahko enake trgovin-

skim. K toplemu obroku pa prispevajo 6,00 din in so se zelo začudili ko smo jim povedali, da smo do letošnjega leta v naši delovni organizaciji jedli brezplačno in so pripomnili, da smo celo dobro gospodarili, da izguba ob koncu leta ni bila še večja.

Nato so naši predstavniki obiskali Tkalnico Vižmarje. Za njih kuhajo toplo malico v Tonosi. Zjutraj jo pripeljejo, običajno je to le enolončnica. Če delavec želi je, v nasprotnem primeru ne. Nimajo nobene izbire, nimajo na razpolago niti sendvičev. K obroku pa prispevajo 5,00 din. Torej je prehrana v naši delovni organizaciji kljub raznim pomanjkljivostim precej boljše organizirana in tudi kvalitetnejša oz. obilnejša.

O organiziranju prehrane so povprašali tudi v Tonosi, kjer pa ni bistvene razlike kot v Vižmarjih, le da tu kuhajo sami.

Torej uspeh le ni bil takšen kot smo ga pričakovali. Z izmenjavo izkušenj si ne bomo dosti pomagali, večji prispevek smo dali mi drugim delovnim organizacijam.

Iz vsega tega lahko napravimo izveček, da v naši delovni organizaciji prehrana le ni tako slaba. Lahko je sicer kritizirati, toda obenem se moramo zavdati, da nobena organizacija ni tako dobra, da ne bi mogla biti boljša. Zato če imate predloge o boljši organiziranosti toplega obroka, jih posredujte komisiji za letovanje in družbeno prehrano, ki jih bo rada proučila in jih tudi realizirala, če bodo le izvedljivi.

Vlasta Grom

ALKOHOLIZEM

Oblike vedenja, ki se nam zdijo motene in nepravilne, večinoma ne nastopajo povsem ločeno in neodvisno od tistih, ki jih imamo za normalne. Po vsem tem pa lahko ugotovimo, da sta ravnanje in vedenje ljudi večkrat nekakšen prehod še sprejemljivih vedenjskih oblik v ekscs. Tisti, ki pijejo alkoholne pijače, pravzaprav ne pomenijo posebnega problema. Drugo pa so alkoholiki, ki uživajo alkoholne pijače čez mero in toliko, da jim začne pitje povzročati resna socialne, zdravstvene in ekonomske težave.

Dr. Janez Rugelj v svoji knjigi Dolga pot navaja:

Pod pojmom alkoholizem razumemo vsakršno uživanje alkohola, ki ustvarja probleme.

Poznamo dve vrsti alkoholika: stalno vinjen alkoholik, ki pije po malem ves dan ter občasni alkoholik, to je tisti, ki samo občasno popiva in lahko krajši ali daljši čas (od nekaj dni pa do več mesecev) zdrži brez alkohola, ko pa spije prvi kozarec, se ne more več ustaviti, temveč pije do hude pijanosti.

Alkoholizem je dolgotrajna bolezen in preide več stopenj:

— predalkoholno obdobje, ki traja od 6 mesecev do 10 let, bodoči alkoholik si skuša lajšati vsakodnevne stiske z alkoholom

— zgodnje alkoholno obdobje, alkoholik pije že naskrivaj. Pije pogosto ali celo stalno in skrbi, da mu ne bi zmanjkalo pijače

— tretja stopnja do katere lahko prispe alkoholik imenujemo kritično obdobje. V tej fazi pride do izgube kontrole nad pitjem in nad količino zaužitega alkohola.

— končno fazo imenujemo kronično obdobje. Zasvojenost z alkoholom je dosegla že takšno stopnjo, da pride do več dni trajajočega popivanja.

V tem obdobju pride do moralnega in etičnega propadanja človeka. Ne samo, da alkoholik postane nasilen, temveč alkohol uničuje vsa altruistična čustva.

Vse običajne vrline kot so čast, spoštovanje, ugled, ljubezen do žene in do otrok mu postanejo brezvsebinski pojem. Alkoholik se v kroničnem obdobju svoje bolezni ne meni več za svoje, niti za svoj ugled.

Spremembe alkoholikove osebnosti, ki se kaže v bolezenskem (predvsem asocialnem) vedenju, povzroči uničevanje družine ter osebno in družbeno propadanje.

Znanstveno je dokazano, da že zelo majhne količine alkohola v krvi motijo refleksno reagiranje v procesu pre-

soje in odločanja, skratka duševne in mišične funkcije so načete že pri zelo majhnih koncentracijah alkohola v krvi. Vidne posledice alkoholizma med člani kolektiva pa se kažejo kot zamujanje službe, predčasno odhajanje z dela, kratki dopusti, pogosti bolniški izostanki, čedalje manjša zainteresiranost za delo, motnje v medsebojnih odnosih.

Potrebno je omeniti tudi alkoholizem pri ženah-materah. Alkoholizem žene deluje namreč zelo razdiralno za vso družino. Neposredna posledica materinega alkoholizma je čustveno odtujevanje, kar pomeni, da njeni otroci ne bodo več deležni pristne materinske ljubezni in skrbi, kar pri otrocih povzroči globoko in trajno potlačenost ter občutek zapuščenosti.

Alkoholizem je še posebno usoden pri mladih. Vdajanje alkoholni omami onemogoča normalno zorenje mladega človeka, ki zaradi tega ne dobiva dovolj znanja in izkušenj za življenje. Le-to postaja zanj čedalje bolj težavno tudi zaradi posledic alkoholizma. Tako si mlad človek, ki postaja alkoholik, ne pridobi niti delovnih navad, niti nima čustvene zrelosti, na kateri bi lahko gradil poznejše življenje.

Jolanda Konrad

Ne čistimo in ne pospravljamo strojev med obratovanjem

Posledice kršenja varnostnih predpisov so težje poškodbe in invalidnost. V prvi polovici junija je previjalka avtomatskega previjalnega stroja pri odprtih vraticah pogona segla v območje pogona z namenom, da bi očistila pogonski del centralnega traku za transport cevki. Med čiščenjem ji je pogonski jermen poškodoval hrbtišče leve roke.

Po izdaji varnostnega ukrepa s strani službe varstva pri delu so vzdrževalci strojev zamenjali ključavnice pri zaščitnih vraticah pogona na avtomatskih previjalnih strojih.

Teden dni po ureditvi ključavnic je mojster s ključem odklenil vratica pogona in med obratovanjem stroja skušal očistiti transportni trak. Med čiščenjem je komaj umaknil roko od pogonskega jermena brez poškodbe in nekoliko prestrašen. Služba za varstvo pri delu je o kršitvi obvestila odgovorne strokovne službe in opozorila mojstre, da so tudi

sami dolžni upoštevati vse varnostne predpise.

Tretji primer

Posluževalka svitkove dvojilke je javila vodji česalnice, da je v okvari mehanizem za avtomatsko namestitve cevke. Ker vodja česalnice pred čiščenjem ni izključil stroja iz obratovanja, mu je stiskalni mehanizem poškodoval prste rok.

Četrty primer

Ko se je transportni delavec vračal s steklenico radenske v skladišče, je med skokom na rampo skladišča udaril s steklenico po rampi in si pri tem ranih zapestje leve roke. Težja poškodba. Služba varstva pri delu je pri analizi ugotavljala vzroke poškodb in izdala ustrezne varnostne ukrepe, da se v bodoče ne ponovijo poškodbe zaradi neupoštevanja varnostnih predpisov. S strani odgovornih strokovnih služb so bili sprejeti organizacijski ukrepi med čiščenjem in popravili strojev.

ing. varn. Franc Lesjak

Delo in naloge komisije za varstvo pri delu

Glavno bistvo, z ustavo opredeljenih odnosov, ki segajo tudi na področje uresničevanja varstva pri delu je, da morajo biti delavci nosilci vseh pravic, obveznosti in urejanja vseh odnosov, ki nastajajo v združenem delu na vseh ravneh in v družbi kot celoti, to pa pomeni, da so delavci tudi nosilci varstva pri delu oziroma vseh pravic in obveznosti uresničevanja in izvajanja varstva pri delu. Zato mora biti varstvo pri delu na doseženi stopnji naše družbe sistematična, organizirana in načrtna dejavnost usmerjena v razvijanje takšnih varnih delovnih pogojev, življenjskih in splošnih družbenih razmer, kot jih opredeljuje ustava, zakoni, samoupravni sporazumi, družbeni dogovori, razvojni načrti delovne organizacije in resolucije in priporočila sindikata, ki je pomemben dejavnik in usmerjevalec pobud na področju varstva pri delu. Z dobro organiziranimi in učinkovitim varstvom pri delu moramo ustvariti tako stopnjo varnosti, da ne bo več delovnih poškodb in zdravstvenih okvar delavcev. Vsi ti dogodki s hudiimi posledicami ne zadržujejo samo rast produktivnosti in družbenega dohodka, temveč preprečujejo tudi razvijanje socialistične humanizacije dela, ki naj bi bila zgled vsem drugim družbenim ureditvam.

Ustvariti varnost pri delu pa je vsekakor težka naloga in pomeni odkrivati nevarnosti in škodljivosti, to pa lahko rešujemo le z ustrezno in učinkovito tehniko vseskozi povezano s človekom-delavcem.

Služba za varstvo pri delu je odgovorna za učinkovito izvajanje varstva pri delu, tudi samoupravnim organom. Pripravljati mora analize iz področja socialnega zdravstvene-

ga, pravnega in tehničnega varstva, zlasti pa vzroke in posledice nesreč pri delu, poklicnih bolezni in zdravstvenih okvar.

V naši delovni organizaciji je na samoupravni podlagi pobudnik varstva pri delu komisija za varstvo pri delu, ki časovno poroča o delu komisije in o problematiki varstva pri delu delavskemu svetu.

30. 5. 1980 je komisija za varstvo pri delu na sejo povabila tudi posamezne direktorje sektorjev in obratovodje iz sektorja proizvodnje in sektorja vzdrževanja.

Na seji je strokovna služba podala problematiko varstva pri delu iz socialnega, zdravstvenega in tehničnega področja. Varstvo pri delu je v naši delovni organizaciji zelo pomembno. Analiza varstva pri delu je bila obravnavana že v mesecu februarju v kateri so sodelovale vse vodstvene strokovne službe delovne organizacije in obratni zdravnik. Litijski predilec štirinajstdnevno seznanja člane kolektiva o izvajanju pri varstvu pri delu. Na seji komisije je bila obravnavana metodologija periodičnih pregledov delovnih priprav in naprav. Služba za varstvo pri delu je pripravila obrazec za periodični pregled delovnih priprav in naprav. Periodični pregledi bodo izvršeni v mesecu juliju in avgustu. Za ugotovljene pomanjkljivosti bo služba varstva pri delu izdala odločbo o odpravi teh.

Med rednimi pregledi delovnih prostorov in delovnih priprav in naprav izdaja služba za varstvo pri delu varnostne ukrepe za odpravo večjih pomanjkljivosti. Vedno več je primerov kršenja varnostnih predpisov. Posluževalci strojev in celo mojstri in vzdrževalci opravljajo čišče-

Predsedstvo občinskega sveta Zveze sindikatov Slovenije

je sprejelo

ODLOK

da podeli srebrni znak sindikatov Slovenije

Predilnici Litija

za uresničevanje delavskih interesov z dolgoletnim
in požrtvovalnim delom v sindikalni organizaciji
in za pomembne uspehe v njenem uveljavljanju in razvoju

Datum: 1. maj 1980

Številka: 33/80

Predsednik občinskega sveta ZSS:
Volko Bizjak

nja in popravila strojev med obratovanjem in tako sebe in druge delavce izpostavljajo nevarnostim za nastanek težjih nesreč na delu. Direktorji in prizadeti delavci so bili o tem pisмено opozorjeni.

Pomanjkanje strokovnih delavcev zaradi izvajanja rekonstrukcije ne more biti opravičilo za opuščanje varnostnih ukrepov.

Služba za varstvo pri delu izvaja tudi izobraževanje iz varstva pri delu. Po programu izobraževanja iz varstva pri delu so vsi delavci opravili preizkus tega znanja. V teku so predavanja in izobraževanje iz varstva pri delu za posluževalke strojev proizvodnjega sektorja. Pri preizkusih znanja iz varstva pri delu sodelujejo mojstri, obratovodje in direktorji posameznih sektorjev. Nadalje je bil na seji komisije sprejet sklep o pregledu garderobnih omarič, ki ga bo opravila posebna komisija. Ugotavlja se, da posamezni delavci shranjujejo v omaričah alkoholne pijače in drug material, katerega nameravajo kupiti. Razumljivo je, da bo vse kršitelje delovne dolžnosti obravnavala disciplinska komisija.

V mesecu juniju bodo opravljene posamezne meritve

delovnih pogojev t.j. zapršenosti, osvetlitve delovnih mest in jakosti hrupa.

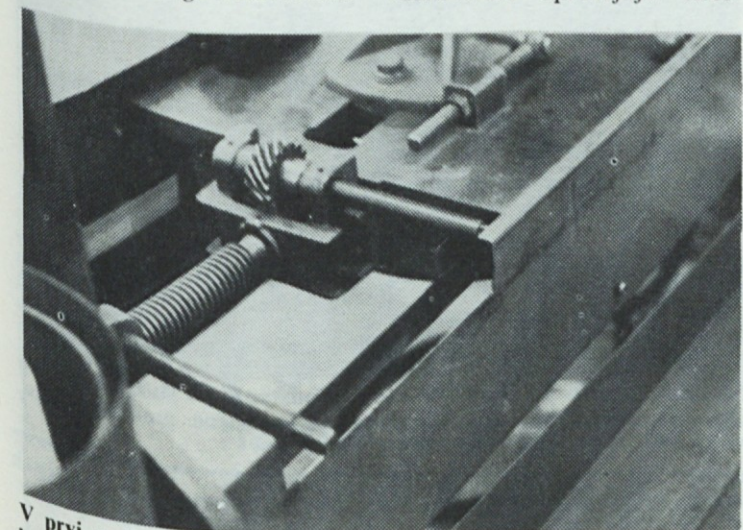
Odprta je še reklamacija z Krušikom, ki izvaja kot proizvajalec strojev, montažo strojev. Posamezni stroji povzročajo hrup, ki presega dovoljene meje. Na podlagi ponovnih meritev bo zahtevala delovna organizacija od Krušika, da z zaščitnimi ukrepi zmanjša hrup na dovoljeno mejo.

Pri analizi transporta je komisija sprejela sklep, da služba vzdrževanja naroči oziroma izdela prototip vozička za prevoz predpreje, ker vozički v uporabi niso stabilni in tudi pomanjkljivo vzdrževani. Zato je več poškodb zaradi prevrnitve vozičkov. Sprejet je bil sklep, da se za vzdrževanje vozičkov zaposli poseben vzdrževalec.

Ob zaključku seje je sprejela komisija za varstvo pri delu sklep, da na prihodnji seji obravnava polletno poročilo varstva pri delu s poudarkom na delovni čas in organizacijo preventivnega zdravstvenega varstva.

Prizadevati si moramo, da bomo priporočila in sklepe na seji tudi do predvidenega roka izvršili.

varn. ing. Franc Lesjak

V prvi seriji sukalno-previjalnih strojev ni zavarovana pogonska jermenica pogonskega traku jermen, ki je pod strojem.

Od 2.—4. julija je bila SR Srbija gostitelj srečanja rezervnih vojaških starešin Jugoslavije, o katerem bi rad povedal nekaj besed.

2. julija zjutraj smo z brniškega letališča odpotovali v Beograd. Takoj smo odšli na Dedinje, kjer smo obiskali grob predsednika Tita. Opis te grobnice in okolice se ne da opisati z besedami, ampak se je treba ogledati.

Iz Beograda smo z avtobusi odšli v Kragujevac, kjer smo si ogledali spominski park. Od tam pa smo odšli v Kraljevo, ki je bil gostitelj RVS iz Slovenije. Sprejeli so nas v občinski zgradbi vsi družbeno politični delavci iz Kraljeva in si izmenjali pozdravne govore. Po sprejemu so nas nastanili v hotelu Turist.

Naslednji dan 3. julija smo si ogledali Kraljevo in njegovo okolico, Spominski park, tovarno vagonov, manastir Žica, zavod za rehabilitacijo invalidov in Mataruško banjo. Moram povedati, da so nas povsod zelo lepo sprejeli in pogostili.

Sedaj pa nekaj več o sami občini Kraljevo. Meri 1530 kv. m z 117.161 prebivalci, od katerih živi v mestu le 50.000. Leži v pokrajini Šumadijo v vzhodnem delu Kraljevske kotline, pretežno na levi obali reke Ibra in zahodne Morave na višini 205 m. Kraljevo ima železnico, ki je povezana z Beogradom in Skopjem, preko Stalača z Nišem ter preko Užiške požege s progo Beograd—Bar. Po cesti je oddaljen od Beograda 171 km in Skopja 291 km. Do Kragujevca je 53 km, do Kruševca pa 57 km. Kraljevo je povezano tudi z avto-cesto Bratstvo-Jedinstvo. Med večjimi DO naj omenim Tovarno vagonov, Magnokrom in lesni kombinat Jasen.

V bližini Kraljeva se nahajajo toplice: Mataruške (8 km), Bogutovačke (22 km) in Vrnjačke (26 km).

10. srečanje delegatov RVSJ Bratstvo — jedinstvo 1980, v Srbiji

Izletniške točke pa so: Mašin Gaj, Ratarska imanja, Goč, Lopatnica, in druge.

V bližini se nahaja tudi Manastir Žica zgrajen v začetku XII. stol., Manastir Studenica iz konca XII. stol. in srednjeveški grad Maglič.

Vsako leto so v Kraljevo Oktobrske svečanosti v spomin 6000 rodoljubom, ki so jih ustrelili fašistični okupatorji.

Pobrateno je z Mariborom, Goraždom in poljskim mestom Zelenani Goram. Prvi pismeni dokument Kraljeva je iz leta 1476 v turškem katastru pod imenom Rudo Polje. Po letu 1570 je znan po imenu Karanovac. Tega so leta 1805 osvobodili Karadorđevi uporniki. Bil je center Kneževine Srbije. Leta 1882 so ga preimenovali v Kraljevo. Tu so se v prvi svetovni vojni vršile borbe med Srbsko vojsko, Avstrijci in Nemci. Po vojni so tu začeli graditi tovarno vagonov, tovarno avionov in železniške delavnice. Leta 1931 je bil formiran prvi mestni komite in več partijskih organizacij ter celice v mestu in okolici. Organizirajo se štrajki in druge akcije KP. Leta 1935 ustanovijo SKOJ med učenci gimnazije in delovno mladino. S tem so dočakali drugo svetovno vojno. Po letu 1941 so formirali partizanski odred »Jovan Kursula«, ki je štel 1200 borcev. Odred si je priporil veliko svobodno ozemlje okoli Kraljeva s sodelovanjem partizanskih topov in tankov. V največjem toku borb so okupatorji obkolili mesto in ustrelili 6000 ljudi od 15.—20. oktobra 1941. leta na dvorišču tovarne vagonov. Med njimi je bilo veliko priseljenih ljudi iz vse naše domovine. Kraljevo je bilo tako rekoč središče priseljencev iz Slovenije. Kraljevo je bilo osvobojeno 29. novembra 1944. leta po šest-tedenskih bojih z veliko številnejšim sovražnikom. Mesto so osvobodile enote II. Proletarske divizije NOVJ s pomočjo Rdeče Armade.

DELAVSKA UNIVERZA LITIJA

razpisuje v šolskem letu 1980/81

Informativni vpis

v naslednje izobraževalne oblike:

ŠOLSKE OBLIKE

- ekonomska srednja šola
- tehnična prometna šola
- gradbena tehnična šola
- delovodska elektro šola
- delovodska gradbena šola
- delovodska kovinarska šola
- administrativna šola
- poklicna elektro šola
- poklicno kovinarska šola
- poklicna gradbena šola
- poklicna šoferska šola
- osnovna šola

USPOSABLJANJE ZA DELA IZ POKLICEV

- gostinstvo
- gradbena stroka
- lesna stroka
- voznik viličarja
- težka gradbena mehanizacija

RAZNI TEČAJI

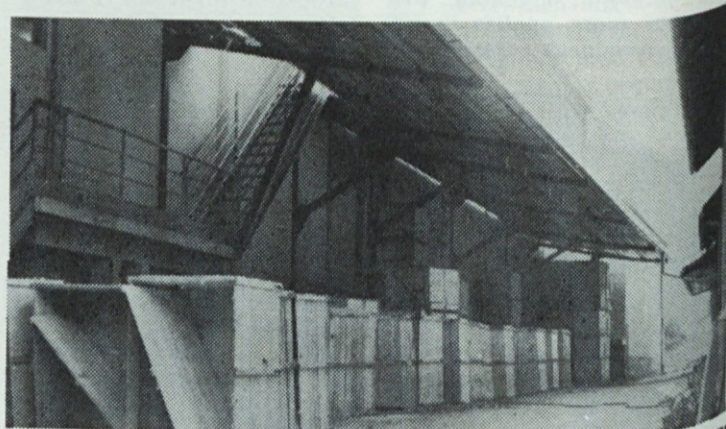
- strojepisni — začetni in nadaljevalni, tuji jeziki nemški in angleški — začetni in nadaljevalni, varstvo pri delu, higijenski minimum, kurjači, minerji, priprava na višješolski študij

Prijave od 10. aprila 1980 do 30. septembra 1980. Informacije na upravi DU, telefon 881 182 — Občanom priporočamo obisk knjižnic v Litiji, Šmartnem in Gabrovki ter kinopredstav v Šmartnem.

Na dan borca smo se poslovili od gostoljubnih domačinov in se odpeljali v Čačak na osrednjo proslavo in odkritje spomenika okoli 800 padlim borcem okoliškega kraja.

Po zaključku proslave smo se odpeljali na beograjsko letališče, od tam pa z letalom domov.

F. ŽNIDAR

Nadstrešek med predilnico in računovodstvom bo služil predvsem za sortiranje in shranjevanje cevov za prstančne predilne stroje.